

adugums

Otrdiena ● 2017. gada 22. augusts

CENA tirdzniecībā 0,65EUR

Pelna lasot

8.

Īsziņas

Pieņem iesniegumus

Balvu novada pašvaldības Sociālais dienests atgādina, ka vecākiem/aizbildņiem līdz 28. augustam ir jāuzraksta iesniegums par bērnu ēdināšanas apmaksu pirmsskolas izglītības iestādēs un mācību iestādēs par kārtējo mācību pusgadu. Ēdināšanas izdevumus apmaksās trūcīgu, maznodrošinātu, daudz bērnu ģimeņu bērniem, bērniem ar invaliditāti, bērniem bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem. Tāpat tiek pieņemti iesniegumi pabalstam par skolas piederumu iegādi. Pabalstu var saņemt par bērnu, kurš pirmsskolas izglītības iestādē apgūst 5-gadnieku un 6-gadnieku apmācību programmu vai apmeklē Balvu novada vispārīgizglītojošo mācību iestādi, un gadījumos, kad bērns līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai apgūst arodizglītību ārpus novada mācību iestādes – programmā, kura netiek piedāvāta pašvaldības teritorijā esošajās mācību iestādēs (pabalsta apmērs EUR 38).

Prezidents aicina turpināt reformas

Valsts prezidents Raimonds Vējonis 18. augustā Alūksnē, uzstājoties Latvijas Pašvaldību savienības kongresā, aicināja pašvaldību vadītājus turpināt reformas izglītības sistēmā, uzsverot, ka pārmaiņu lēmumi noteiks Latvijas nākotnes iespējas. "Skaidri apzinots, ka vidusskolas pārveidošana par pamatskolu un skolas slēgšana var būt ļoti sāpīgs lēmums, kam ir ietekme uz teju visām pašvaldības dzīves jomām. Tomēr, domājot par skolu tīkla sakārtošanu, aicinu centrā nolikt bērnu, kuram ir tiesības saņemt kvalitatīvu izglītību neatkarīgi no tā, kas ir viņa vecāki un kur viņš dzīvo. Lemjot par skolu tīkla sakārtošanu, mēs primāri nerisinām jautājumu par darbavietām vai ēkām, bet mēs lemjam mūsu bērnu likteņus," teica Raimonds Vējonis.

Aicina uz tautas skrējieni

27. augustā plkst. 12.00 ikviens interesents aicināts uz tautas skrējiena "Balkanu apji" 3. kārtu Šķilbēnu pagasta Balkanos. Distanču garumi no 1 līdz 5 kilometriem, pirmsskolas vecuma bērniem 300-500 metri. Neizpaliks balvas un speciālbaldas.

Nākamajā adugunī

● **Lavierē pa graudaugu tīrumu**
Ražas laika īpatnības

● **Vai pasaule ir apaļa?**
Savus ceļojumus apraksta grāmatās

Mākslinieks kopā ar māsu. Dziedātājs Pēteris Upelnieks Balvos viesojās kopā ar māsu Paulu. Viņa, redzot lielos vilņus Balvu ezerā, neslēpa, ka adrenalīns ir pacēlies debess augstumos. "Mēs ar brāli šo dienu neaizmirsīsim," sprieda ciemiņi no Bauskas.

Edgars Gabranovs

Sestdien balvenieši un pilsētas viesi, kuri atnāca uz koncertu "Mūzika saulrietam" pie Balvu ezera vai devās ar laivām ezerā, izbaudīja dabas spēku vistiešākajā nozīmē. Vienubrīd, kad, kā teiktu liepājnieki, uznāca pamatīgs pūtiens, daži laivinieki drosmīgi šķēla vilņus, bet citi steidzās uz krastu vai "noenkurojās" niedrēs. "Neskatoties uz to, tas bija skaistākais muzikālais piedzīvojums pēdējo gadu laikā," atzina Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe.

Jāpiekrīt Marutai Castrova, kura pirms koncerta ezera vidū atklāšanas uzsvēra, ka daba ir viena liela dievišķa mūzika. Viņai piekrita arī paši mūziķi. Latvijas Nacionālās operas māksliniece, TV konkursa "Radīti mūzikai" dalībniece Sabine Krilova atklāja, ka, pavēstot kolēģiem, ka dziedās ezera vidū, jutusi nelielas skaudības devu. "Izrādās, tas ir arī manu kolēģu sapnis," paskaidroja viņa. Tāpat māksliniece no Gulbenes zināja teikt, ka, braucot no Rīgas uz Balviem, viņu pavadījusi liela vētra: "Jebkurā gadījumā noskaņojums ir burvīgs, jo pirmo reizi ir šāda ekskluzīva iespēja dziedāt ezera vidū." Arī dziedātājs, grupas "PeR" dalībnieks Pēteris Upelnieks no Bauskas pirms koncerta neslēpa, ka noskaņojums ir attiecīgs koncerta nosaukumam "Mūzika saulrietam": "Līdzīgi arī jutos – mierīgs un cerīgs." Viņš nešaubījās, ka akustika uz ezera būs ļoti laba, un atklāja, Balvos ir pirmo reizi: "Diena bija karsta, tāpēc nolēmu nopeldēties. Tiesa, tikai trešajā veikalā atradu dvieļi." Tautjāts, vai tas, viņaprāt, ir likteņa pirksts, ka uzstāsies uz plostā "Vilnītis", bet 2013. gadā pārstāvēja

Latviju konkursā "Jaunais vilnis", Pēteris atjokoja, ka noteikti ir kaut kādas likumsakarības: "Tur es ieguvu godpilno pēdējo vietu." Runājot par pirmajiem iespaidiem Balvos, dziedātājs atzina, ka pilsēta viņam asociējas ar mājīgumu. Tāpat viņš solīja, ka Balvu ezerā dziedās tikai paša sacerētās dziesmas. "Par ko tās ir? Klausieties mūziku, nevis vārdus. Visu sapratīsiet," ieteica Pēteris.

Viens no pasākuma atbalstītājiem Jānis Trupovnieks atgādināja, ka pirmo reizi koncerts Balvu ezerā notika 2014. gadā: "Manuprāt, doma, ka ezers ir koncertzāle, bet laivas un ezerkrasts – krēslī, ir ļoti jauka. Šo koncertu organizē domubiedru grupa, ceru, ka šī tradīcija turpināsies. Labi, ka ziemā šeit darbojas zemledus makšķernieki, pavasarī un vasaras sākumā sacenšas ūdens braucēji. Ezers ir unikāla vērtība, kuru vēl šim neesam pratuši pilnvērtīgi izmantot. Jā, mums nav "Silmaču", bet mums ir Balvu ezers, kur var notikt visdažādākie pasākumi. Šobrīd novada vadība, deputāti un speciālisti lauza galvas, kas notiks bijušā gaļas kombināta teritorijā. Uzskatu, ka arī tur vajadzētu būt rekreācijas zonai, kur cilvēkiem atpūsties. Padomju laikos pie ezeriem un uz uzkalniņiem būvēja cūku vai govju fermas. Kāds rezultāts? Izpostījām skaistas ainaviskas vietas. Mums jādodomā par savu nākotni. Koncerts uz ezera ir domubiedru grupas devums sabiedrībai - lai dzied dvēsele, atpūšas prāts un virmo arī melanholiskas izjūtas!" Par koncertu priecājas arī amatnieks Ēriks Kanaviņš. "Ar abām rokām esmu 'par' aktivitātēm Balvu ezerā. Uz plostā labprāt uzņemu arī kāziniekus," uzsvēra "Vilniša" kapteinis, kuru viņš vada jau deviņo gadu.

Kusties un esi vesels!

8. lpp.

Motociklistu salidojums. 4. lpp.

Līdz LATVIJAS
simtgadei
453 dienas!

Vārds žurnālistam

Maruta Sprudzāne

Augusts skrien uz priekšu, līdzīgi kā citi vasaras mēneši. Patiesībā – kā visa dzīve. Bet kāds mirklis, kāds brīdis tomēr to arī apstādina, tikpat kā parauj aiz rokas, sacīdams: nu pietāj savā skrējienā, paskaties apkārt un padomā. Pati vēl dzīvoju klasesbiedru tikšanās pēcpusdienas noskaņā. Tik daudz krāsu un noskaņu tai bija, ka skaitlis četrdesmit nešķīta pat piesaukšanas vērts. Pat daba piešķīra mums dāvanu, atvēlot iespēju izbaudīt vienu no reti siltajām dienām, kur nu vēl saredzēšanās prieks un atmiņas. Laiks visu, protams, noliek savās vietās. Kam darbs, kam mazbērnu pieskatīšana, kas jau saņem pensiju...

Vakar traki lija. Lauki un dārzi jau pārmitri un pat dubļaini. Par ražas devumu cilvēki runā galējos pretstatos – vienam visa pa pilnam, spēj tikai gatavot un celt galdā, cits sūrojas, ka no dāržeņiem nav izaudzis ne nieka. Samēroties gudrībā ar dabas kaprīzēm vienmēr bijis jāprot lauksaimniekiem. Šovasar jo īpaši, lai savāktu lopbarību un novāktu izaudzēto.

Latvijā

Valsts prezidents iesniedz priekšlikumus. Valsts prezidents Raimonds Vējonis iesniedzis Saeimā priekšlikumus likumdošanas procesa pilnveidošanai ar mērķi celt likumu izstrādes kvalitāti un panākt lielāku caurskatāmību likumdošanas procesā. Priekšlikumi paredz turpmāk visiem likumprojektiem izstrādāt anotācijas, kas atbildētu uz jautājumiem, kāpēc likums ir vajadzīgs, kāda var būt tā iespējamā ietekme uz tautsaimniecību un citām dzīves jomām.

Daugavpili jaunajai varai lojāli cilvēki. Pirms diviem mēnešiem Daugavpili mainījās vara un par pilsētas domes priekšsēdētāju kļuva Andrejs Elksniņš ("Saskaņa"). Masu mediji ziņo, ka amatos nokļūst jaunajai varai lojāli cilvēki. Par vienu no "Daugavpils satiksmes" valdes locekļiem kļuvis Romāns Savickis – no Daugavpils vicemēra Riharda Eigima saraksta domē neiekļuvušais kandidāts. Par otro "Daugavpils satiksmes" valdes locekli pagaidām kļuvis "saskaņietis" Dmitrijs Rodionovs, viņš ir kādreizējais Saeimas un Daugavpils domes deputāts.

Dārzeņu cenas varētu būt augstākas. Šoruden dārzeņu cenas Latvijā varētu būt nedaudz augstākas nekā pirms gada, prognozējusi biedrības "Zemnieku saeima" priekšsēdētāja vietniece Maira Dzelzkalēja-Burmistre. Kabači, ķirbji, iespējams, šoruden būs kādus centus dārgāki, taču nez vai cenu pieaugums palielināsies būtiski. Gurķu cena šobrīd ir lielāka nekā citus gadus. Jāņem vērā, ka Latvijā pašražoto dārzeņu tirgus ir ļoti mazs – valstī ir nedaudz vairāk par 100 saimniecībām, kas audzē dārzeņus. Speciāliste prognozē, ka šogad varētu būt laba rudens aveņu raža, savukārt āboliem raža atšķirsies pa reģioniem.

Lauksaimnieki neatbalsta minimālās algas palielināšanu. Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padome (LOSP) kopumā atbalsta nodokļu reformas ietvaros sagatavotos grozījumus "Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā" un likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli". Tomēr LOSP neatbalsta priekšlikumu palielināt minimālo algu līdz 430 eiro mēnesī. Padome uzskata, ka to nevajadzētu darīt tik strauji un strikti paliek pie ieteikuma ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo darba algas daļu palielināt līdz 300 eiro mēnesī. Laukos uzņēmēju maksātspēja nav tik liela kā pilsētās, bez tam liela daļa darbu laukos ir sezonas rakstura un būtisks ir darbspēka pieprasījums mazkvalificētiem darbiem. Pēc Valsts ieņēmumu dienesta aprēķiniem 40% strādājošo nodokļu maksātāju saņem minimālo algu vai vēl zemāku algu par minimālo, un tas spilgti iezīmē situāciju valstī.

Auto 'ielido' privātmājas sienā. Skrīveros aizvadītajā brīvdienā pa ielu lielā ātrumā "nesies" kāds auto. Pēc tam atskanējis skaļš blikšķis. Auto avarējis un ēkā izsitis milzu caurumu. Valsts policijā ziņo, ka Skrīveros kāds 1977. gadā dzimis automašīnas vadītājs ar "Opel Frontera" markas automašīnu ietriecies privātmājas sienā, un vadītājs pēc negadījuma nogādāts slimnīcā.

(No portāliem 'delfi' un 'tvnet')

Cilvēki zāles pērk un lieto stipri par daudz

Ap augustu grozās visa dzīve

Augusts farmaceites MARGARITAS SLEŽAS dzīvē vienmēr bijis ļoti nozīmīgs mēnesis. Arī šogad tam ir īpaša noskaņa. Viņas istabās smaržo lilijas, ciemojas tuvinieki, nāk draugi. Margarita pielikusi punktu aktīvās darba dzīves gadiem, taču tik un tā viņai ir daudz ko darīt, un dienas skrien nemanot. Par izjūtām, atziņām un noskaņojumu – saruna ar viņu pašu.

Kāpēc tieši augusts Jums ir tik īpašs laiks?

-Pirms 55 gadiem, pabeigusi Rīgas Medicīnas institūta Farmācijas fakultāti, izlēmu doties uz Balviem. Tā bija mana griba, jo biju jau iepazinusies ar Balvos strādājošo Mūzikas skolas direktoru Ilmāru Sleži, savu nākamo vīru. Jūnijā bija izlaidums, jūlijā notika kāzas, un ar 1.augustu sāku strādāt Balvu aptiekā. 1975. gada 1.augustā mani iecēla par aptiekas vadītāju, neprasot, vēlos to vai nē. Šos pienākumus pildīju līdz pat 1997. gadam. Pārmaiņu laikā nodibināja Latgales aptieku valsts uzņēmumu, kurā ietilpa arī Balvu aptieka. Pēc tam izveidojās SIA, ko vadīja Rīta Pennere. Pārmaiņu laiks deva iespēju atvērt savas privātaptiekas, tādēļ no mums aizgāja Silvija Zilgme, Dzintra Zeltkalne, arī Rīta, un tad atkal kādu laiku vadīju aptiekas darbu, kamēr darbinieki ieguva augstāko izglītību. Pēc laika aptiekas vadība mainījās, un es strādāju par farmaceiti.

Vai vēl atceraties, kāpēc izvēlējāties šo profesiju?

-Mēs dzīvojām Rugājos, pretī mūsu mājai atradās aptieka, un aptiekāram bija divas skaistas meitas. Es, tāds meitēns, esot bieži teikusi, ka dienās arī kļūšu par aptiekas jaunkundzi, jo tas smuki izskatās. Pēc vidusskolas devos uz Rīgu, lai iestātos Rīgas Medicīnas institūtā. Patiesībā gribēju studēt ārstniecību, taču pēdējā brīdī nobijos. Tur bija liels konkurss – 7 cilvēki uz vietu. Rakstīdama iesniegumu, ievēroju, ka citiem vecāki ir profesori, ārsti, bet es nācu no vienkāršas ģimenes. Domāju, ka mani tāpat neuzņems, nav ko lieki satraukties. Īstenībā eksāmenus noliku ļoti veiksmīgi, un būtu iestājusies arī Vispārējās Ārstniecības fakultātē. Taču nav ko nožēlot, jo visu mūžu esmu bijusi priecīga, strādājot farmācijas jomā.

Vai tiešām 55 gadi nostrādāti vienā aptiekā Balvos?

-Tā ir! Sākotnēji ļoti daudz iemācījos no zinošās praktiķes Štāla kundzes. Faktiski mūža lielāko daļu esmu aizvadījusi aptiekas administratīvajā darbā. Tas galvenokārt bija 'papīru darbs', kas man ne sevišķi patika. Tolaik mums aptiekā bija ļoti daudz farmaceitu ar augstāko izglītību. Pašu lielāko prieku man sagādāja pēdējie desmit gadi, kas ļāva būt saskarsmē ar cilvēkiem, viņus apkalpojot.

Aptiekas laika gaitā ir būtiski mainījušās...

-Agrāk uz vietas gatavoja zāles un arī fasēja. Tinktūras saņēmām lielos 20 kilogramu stikla balonos. No tiem fasējām mililitru pudelītes un pārdevām. Vate bija

Margarita Sleža.

Foto - M.Sprudzāne

50 kilogramu ķīpās. Aptiekā kādreiz strādāja 4-6 fasētāji. Ļoti daudz zāļu gatavoja pēc receptēm. Tolaik gatavoja pat dražejas. Mazos zirnīšus vajadzēja stundām ilgi ripināt, lai tie sanāktu apaļi un smuki vienādi. Daudz gatavoja papīriņos ietītus dažādu zāļu pulverišus. Arī tagad dažreiz vēl gatavo un pārdod antigripīnu. Mūsu aptieka daudz gatavoja arī izvilukumus, novārījumus, ziedes, arī emulsijas ar olas dzeltenumu. Tās bija dažādas zāļu formas, kas tagad jau piemirstas.

Kā vērtējat - tā bija laba produkcija?

-Tā noteikti bija kvalitatīva, jo pielietojām pareizu tehnoloģiju un labas izejvielas. Zāļu gatavošanas prasmi mums iemācīja jau studiju gados ļoti zinoši docenti. Zāļu šķīdumus filtrējām līdz bezgalībai, kamēr vien bija manāma vissmalkākā pūciņa. Mikstūrās bija vairāki sastāvi, un dažkārt, lai pārlicinātos, vai viss tur pielikts, darbiniece mikstūru pat pagaršoja. Kvalitāte noteikti bija līmenī.

Tagad aptiekās aicina iepirkties kā lielveikalā - ņem groziņu, ej pie zāļu plauktiņa un izvēlies, ko gribi. Tas ir labi?

-Medicīna, protams, strauji attīstās un iet uz priekšu. Taču, manuprāt, cilvēki tagad zāles un medikamentus lieto stipri par daudz. Katru dienu uz aptieku atnāk mašīna ar zāļu pievedumu, daudzi iedzīvotāji tās pērk gandrīz vai pakām. Visas zāles taču atstāj blakus ietekmi. Sava spēks ir arī reklāmai. Kārtīgs farmaceits, apkalpojot cilvēku ar bezrecepšu medikamentiem, vienmēr pajautā, kādam nolūkam zāles vajag, kādas viņš jau ir lietojis, un uzdos tamlīdzīgus jautājumus, lai nonāktu pie pareizā secinājuma, ko konkrētajā gadījumā isti vajag. Dažkārt cilvēks vienu un to pašu preparātu reklāmas ietekmē prasa ar trim nosaukumiem.

Pati esmu vecā kaluma farmaceite, tāpēc esmu pret šādām pašapkalpošanās aptiekām. Farmaceitam taču jāuzklausa, jākonsultē un jāizspriež, ko cilvēkam konkrētajā gadījumā vajag. Pat pērkot parfimēriju aptiekā, jāuzdod jautājumi, jo tās izvēle un pielietojums ir ļoti plašs, kur nu vēl zāļu klāsts. Pat visnekaitīgākajām zālēm ir blakus efekti, jo visas tās iet caur organismu, caur asinīm.

Kāpēc aptieku produkcija ir tik ļoti dārga?

-Zāļu bizness ir viens no lielākajiem biznesiem pasaulē. Kad mūsu aptiekai

bija SIA statuss, centāmies izpatikt cilvēku vēlmēm, jo bija tāda iespēja. Iedzīvotājiem pašiem būtu jādama līdzī, kas viņiem vajadzīgs un ko viņi pērk. Gribu pateikt, ka tagad Rīgas Stradiņa universitātē sagatavo arī klīniskos farmaceitus, kuri apgūst zāļu iedarbības zinības. Tādu farmaceitu vēl nav daudz, bet viņi strādā klīnikās blakus ārstam. Doma tāda, ka ārsts pacientam nosaka diagnozi, bet klīniskais farmaceits izvērtē, kādas zāles konkrētajā gadījumā ir visatbilstošākas. Tas medicīnā būs nākotnes solis.

Teicāt, ka pati zālēm noteikti nedodat priekšroku. Bet kas palīdz uzturēt veselību?

-Man patīk ārstniecības augi un homeopātija. Esmu iepazinusies arī ar ēteriskajām eļļām un pārliecinājusies par to pozitīvu iedarbību akūtos gadījumos.

Vienmēr mulsinājis jautājums, kā var zināt zāļu un medikamentu daudz nosaukumus...

-Man pie gultas aizvien kā galvenā lasāmviela bija nolikta farmācijas grāmatas, žurnāli un anotācijas. Farmaceitam, kamēr viņš strādā, visu laiku jāmacās. Precīzi nepateikšu, bet ap 5 tūkstošiem nosaukumu galvā ir. Var nezināt kādu telefona numuru vai tuvinieka dzimšanas dienu, bet zāļu nosaukumi jāzina. Man ir laba redzes atmiņa, kas arī palīdz atcerēties zāļu izvietojumu. Protams, aptiekās pastāv zināma sistēma, kā tās novieto un uzglabā. Zāles izvieto gan pēc farmakoloģiskām grupām, gan arī pēc temperatūras režīmiem.

Dzīvē ienāk arī jaunas tehnoloģijas, kā e-recepte, kas prasa papildināt iemaņas.

-Apguvu arī datorus. Bet tad izdomāju, ka tuvojas 1. augusts, manam darba mūžam aprit 55 gadi, un man laiks atpūsties. Ar šo lēmumu esmu pielikusi punktu savām aktīvajām darba gaitām. Jau teicu, ka man ļoti patika pēdējie gadi, kad aptiekā tikos ar cilvēkiem un viņus apkalpoju.

Kas mainīsies Jūsu dzīvē?

-Man būs laiks daudz kam citam. Esmu rokdarbu pulciņa "Mežģis" dalībniece, un tagad tajā varēšu darboties daudz aktīvāk. Man ir trīs brīnišķīgas vedeklas un četras mazmeitiņas, kurām varēšu adīt un tamborēt. Braukšu biežāk uz vecākā dēla lauku saimniecību Rugāju novadā. Tur man ir puķes, netālu arī mežs, kur ogot vai sēņot.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Laukus miglo ar ķīmiju. Arī pirms labības novākšanas.

Kas ir tas, ko mēs neredzam?

Iedzīvotāji novērojuši faktu, ka lauksaimnieki neilgi pirms ražas novākšanas ķīmiski apstrādā labības laukus. Acimredzot to dara, lai ātrāk nožāvētu graudus. Bet kas pēc tam nonāk produktos, ko gatavo no graudiem un lietojam uzturā? Tāds ir jautājums, kas satrauc lasītājus.

Augkopības speciālisti nenoliedz, ka Latvijā daudzus laukus miglo ar raundapu, kura aktīvā viela ir glifosāts. Glifosāts ir nezāļu iznīcināšanas līdzeklis, un tas ir viens no Eiropā visvairāk lietotajiem herbicīdiem. Protams, to izmanto arī mūsdienu novadu lauksaimnieki.

Joprojām piesauc un aprunā

Vides eksperts Jānis Ulme saka, ka raundaps kļuvis par simbolu veselai grupai lauksaimniecības ķīmijas, kam ir viena kopīga aktīvā viela - glifosāts, kas arī ir galvenais jaunums. 2002. gadā Eiropā deva atļauju glifosāta līdzekļa pielietošanai, taču tad vēl neviens veselības vai vides ietekmi nepētīja. Jānis Ulme uzsver, ka, izsniedzot atļauju, notika pilnīga uzticība ražotāja iesniegtajiem dokumentiem un skaitļiem. Tagad izpētīts, ka Latvijas iedzīvotāju organismos ir atrastas raundapa atliekas, un šī piesārņojuma jomā Latvija ieņem piekto vietu Eiropā. Vismazāk piesārņotie cilvēku organismi ir Austrijā, kur goda vietā ir bioloģiskā lauksaimniecība.

Kā raundapa pielietošana vērtējama, "Vaduguns" jautāja Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Augkopības nodaļas vadītājam Oskaram Balodim. Viņš bilda, ka izvērtēt, labs vai slikts, ir grūti. Lai to saka tie, kuri pēti ķīmisko vielu kaitīgumu, taču lauksaimniekiem, protams, tas ir noderīgs herbicīds. O.Balodis: "Parasti glifosātus pielieto nezāļainos graudaugu vai rapša laukos, lai iznīcinātu

nezāles, kas tur izaugušas cauri. Ražas novākšana pēc tam iespējama pēc noteiktu dienu skaita pēc ķīmijas pielietojuma, un tas noteikts likuma normās. Otrs aspekts ir, kad Latvijas laukos pielieto desikantus ražas ātrai nožāvēšanai. Pēc to izsmidzināšanas kultūraugi ātri nožūst. Ko konkrēti izmanto, lauksaimnieki izvēlas paši."

Augkopības nozares speciālists uzsvēra, ka glifosātu lietošana pirms ražas novākšanas nav aizliegta, un to dara galvenokārt nezāļu apkarošanai, nevis graudu nožāvēšanai. Tāpēc jau pastāv noteikumi ķīmisko līdzekļu pielietojumam, kas, protams, jāievēro. Taču speciālists arī atzina, ka augos pēc to novākšanas paliek raundapa pēdas. Tāpēc lauksaimniekiem vajadzētu prast saimniekot gudri, lai nezāļu apkarošana graudaugos nebūtu jāveic pēdējā brīdī pirms novākšanas. "Ja tā dara, tad acimredzot agronomiski ir pieļauts daudz kļūdu, un kā glābiņu pēdējā brīdī

izmanto raundapu. Taču tas nav aizliegts, un zemnieki tā dara, citādi ražu nevar novākt," atzina O. Balodis.

Laikrakstam viņš pastāstīja, ka arī pats savā zemnieku saimniecībā nodarbojas ar graudkopību 650 hektāros. Pielieto arī raundapu - galvenokārt papuvju vai ļoti aizaugušu platību apstrādei ar mērķi tur pēc tam ierīkot sējumus. "Protams, gadās raundapu pielietot arī pirms ražas novākšanas, piemēram, nezāļainā, slikti pārziemojušā rapša vai kādā graudaugu platībā. Nekas labs tas nav, bet tā gadās. Cenšamies nepielietot ķīmiju, kur to nevajadzētu," atzina speciālists.

Inde paliek inde

Savukārt vides eksperts J. Ulme uzsver, ka palielinās lielas bažas par ķīmisko vielu ietekmi uz cilvēka hormonālo un reproduktīvo sistēmu, sevišķi sievietēm grūtniecības laikā.

Pēdējos gados bieži aplamu un gandrīz vai alkatīgu ķīmikāliju pielietojumu uzsver bioloģijas doktors un farmaceits Guntis Belēvičs: "Diemžēl pie mums daļu zemnieki ievāzājuši nemi apsmidzināt gandrīz nobriedušu graudu lauku isi pirms nokulšanas, jo tad kuļot var iekonomēt uz graudu kaltēšanu. Bet tā ir īsta inde, un tie ir graudi, no kuriem taisa miltus un cep maizi."

Arvien biežāk masu medijos izskan atziņa, ka mūsu liekulīgajai sabiedrībai vairs nerūp ražošanas un produktu pārdošana - ne tas, ko ēdis citi, ne paši, bet par svarīgāko kļūst, kā vairāk nopelnīt. Bioloģijas doktors stāsta arī par cilvēku grupai veiktajām analizēm, nosakot raundapa sabrukšanas koncentrāciju urīnā. Vairāk nekā pusei analizēs bija pozitīvas. Tas nozīmē, ka pilsētās cilvēki ēdot uzņem raundapu, ēdot auzu pārslas, maizi, cepumus un citus ļoti dažādus produktus, - secinājis Guntis Belēvičs.

Ķīmiķe Jana Simanovska saka: "Esmu redzējusi raundapa iepakojumu, uz kura atrodas uzraksts "bio" un "eco". Ja mēs paskatāmies, ka raundaps satur glifosātu, kas ir ūdens videi kaitīga viela, tad, manuprāt, šajā gadījumā patērētājs pilnīgi noteikti tiek maldināts, jo ļoti daudziem cilvēkiem uzraksts "bio" un "eco" asociējas ar kaut ko videi draudzīgu un mazāk kaitīgu."

Valsts augu aizsardzības dienesta mājaslapā ir norādīti herbicīdu lietošanas noteikumi, bet vai tos ievēro, tas paliek uz lauksaimnieku sirdsapziņas. Vairums lauksaimnieku uzskata, ka bez raundapa nav iespējams iznīdēt nezāles, savukārt vides aktivisti aicina mest to mēslainē. Oficiāli to joprojām drīkst izmantot, bet jāievēro noteiktas devas. Glifosātu drīkst lietot tikai līdz 14. dienai pirms ražas novākšanas.

Agronome un augu aizsardzības eksperte no Viļāniem Anita Trūpa raundapa vai citu glifosātus saturošu preparātu lietošanu pieļauj tikai atmatas atbrīvošanai no nezālēm. Tur dārzenus tik drīz vēl neaudzēs. Raundapu pēc viņas ieteikuma tur varētu miglot vienu reizi un tieši tā, kā teikts lietošanas pamācībā, nepārsniedzot devu. Glifosāts no augsnes izskalojas upēs, strautos, nonāk pazemes ūdeņos. Tātad, nokļūstot ūdenī, tas var nogalināt dzīvos organismus, var kaitēt savvaļas dabai, samazinot lauksaimniecības zemju bioloģisko daudzveidību un iznīcināt putnu un kukaiņu barības avotus.

Jautājums ir atklāts

Pagaidām paliek atklāts jautājums par industrijas lobija vai Eiropas iedzīvotāju uzvaru likumdošanas izmaiņās, jo jau vairāk nekā miljons eiropiešu parakstījuši iniciatīvu par glifosāta aizliegumu. Pilsoņu iniciatīvas organizētāji aicina komisiju ņemt vērā parakstītāju prasības un neatjaunot glifosāta licenci. Latvijā iniciatīvu par glifosāta aizliegšanu atbalstīja Latvijas Dabas fonds, Latvijas Bioloģiskās lauksaimniecības asociācija, Latvijas Ārstu biedrība un Latvijas Biškopības biedrība.

Nepieciešamais parakstu skaits pilsoņu iniciatīvai pret glifosātu sasniegts nepilnos piecos mēnešos.

Īsumā

Ulmaņa piemiņas konference Priekuļos

4. septembrī Priekuļos tehnikuma telpās notiks Kārļa Ulmaņa 140. dzimšanas dienai veltīta konference. Dienas programmā ne tikai K. Ulmaņa darbības vērtējums un izstādes apskate, bet arī Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību spēku redzējums par lauku dzīves tematiku. Kristīne Stendzeniece runās par mazo zemes stūrīti, kas ir visa mūsu tēvzeme, Ance Ziobrovska - par ģimenes sargāšanu un veselīgu dzīvesveidu, Agnese Čamane - par ģimeni kā stūrakmeni visas valsts dzīvē. Notiks arī debates, pēc tam gājiens uz K. Ulmaņa piemiņas akmeni un piemiņas brīdis Priekuļu birzītē.

Jauni noteikumi apgādei ar augļiem, dārzeniem un pienu

Apstiprināti jauni noteikumi valsts un ES atbalstam par izglītības iestāžu apgādi ar augļiem, dārzeniem un pienu Latvijā no 2017./2018. mācību gada. Ar jauno gadu paredzēts apvienot vienā tiesiskā un administratīvā ietvarā divas līdz šim pazīstamās atbalsta programmas "Skolas piens" un "Augļi skolai". Izmaiņas visvairāk ietekmēs piena sadali, jo augļu un dārzeņu atbalsta programmā arī līdz šim bija ierobežots finansējums. Zemkopības ministrija vērs uzmanību, lai jaunajā mācību gadā varētu piegādāt produktus atbalsta programmā, atbalsta pretendentiem līdz 10. septembrim jāiesniedz Lauku atbalsta dienestā iesniegums pretendenta apstiprināšanai un iesniegums dalībai programmā. Tādēļ ministrija aicina produktu ražotājus, izglītības iestādes un potenciālos atbalsta pretendētus savā starpā sazināties, meklēt sadarbības iespējas un vienoties par produktu piegādi un programmas īstenošanu, lai iesniegumu sagatavošana un iesniegšana noritētu savlaiciski.

Svarīgi datumi

Līdz 31. augustam kultūraugiem jāatrodas vai arī to atliekām jābūt redzamām uz lauka pēc ražas novākšanas. Tas nepieciešams, lai LAD varētu pārliecināties, ka vienotajā iesniegumā deklarētie kultūraugi ir auguši noteiktajā platībā. Kultūraugs, kas nodrošina saimniecības atbrīvojumu no kultūraugu dažādošanas prasības izpildes, jāsauglabā uz lauka līdz 31. augustam!

Pēdējais termiņš - 15. septembris

Termiņš, kad jābūt noganītiem vai nopļautiem un novākti zālājiem, kas nav ES nozīmes zālāju biotopi un kas nav zālāji, kurus izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu vākšanai.

Pēdējais datums, kad jānogana (nepietiekami noganītās platības jāapļauj) vai jānopļauj un jānovāc bioloģiski vērtīgie zālāji, ES nozīmes zālāji, kā arī jānopļauj un jānovāc zālāji, ko izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu ieguvei. Ja zālāju izmanto biškopībā nektāra vākšanai vai ārstniecības augu ieguvei, tad zāle jānovāc no lauka pēc katras pļaušanas reizes, kas veikta periodā līdz 15. septembrim.

Mazāka augļu un ogu raža

Dārzkopības eksperti secina, ka šogad būs mazāka ražas augļkopībā un dārzenkopībā. Augļu un ogu raža, atkarībā no kultūras, piedzīvos samazinājumu no 40% līdz pat 80%, bet dārzenkopībā - no 20% līdz 30%. Daļēji cieta sarkanās jāņogas un upenes, bet ievērojami - ērkšķogas. Nopietns ražas samazinājums bijis vasaras avenēm, būtiski bojājumi arī agro zemeņu šķirnēm. Ievērojami cietušas purvos stādītās krūmmellenes, neliels ražas kritums gaidāms dzērvenēm un smiltsērķšķiem. Labu ražu var prognozēt galviņkāpostiem, vēlajiem ziedkāpostiem, burkāniem, sarkanajām bietēm, puraviem. Sīpolu raža, īpaši kur netika galā ar slimībām, būs vidēja. Ķiploku, lai arī cieta no slimībām, mazāk nebūs, jo palielinājušās stādījumu platības. Ķirbji un kabači pirmo triecienu dabūja jau pavasarī, bet vēsās un mitrās vasaras dēļ cieš arī gurķi. Labvēlīgi apstākļi pašlaik ir balto redīsu izaudzēšanai rudenī. Kartupeļu raža birst laba ar nosacījumu, ka veiksmīgi apkarota lakstu puve. Ja rudens apstākļi būs nelabvēlīgi, problēmas var sagādāt kartupeļu vēlāka novākšana un uzglabāšana.

Lappusi sagatavoja M.Sprudzāne

Ziemeļlatgalē aizvadīts lielākais salidojums Latvijas vēsturē

Nedēļas nogalē Ziemeļlatgalē pulcējās motociklu Jawa un ČZ īpašnieki no dažādām valstīm uz ikgadējo motociklistu salidojumu. Latvijas motokluba "Jawa" priekšsēdētājs Aivars Žeikars sestdien zināja teikt, ka Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā apskatāmi vairāk nekā 130 spēkrati. "Savukārt motobraucēju ir vairāk nekā 200. Tas ir lielākais salidojums Latvijas vēsturē," viņš apstiprināja.

Iebrauc Balvos. Motociklu Jawa un ČZ īpašnieki Balvos iebrauca Balvu novada pašvaldības policijas pavadībā.

Kluba "Jawa" vadītājs. Aivars Žeikars pastāstīja, ka katru gadu salidojumu riko citā Latvijas novadā: "Latgalē atgriezīsimies tikai pēc pieciem gadiem." Vērtējot motociklistus, viņš uzsvēra, ka šie cilvēki ir pavisam citādi, jo viņiem patīk dzelži, patīk skrūvēt un atjaunot vecas vērtības. Pats kluba vadītājs brauc ar 1979.gada izlaiduma motociklu Jawa 634. Taujāts, kas motivē ņemties ar dzelžiem, A.Žeikars atklāja, ka tā ir vienreizēja iespēja *pakert* vēju, atcerēties jaunību un pabūt foršā kompānijā.

Izvizina ar moci. Salidojuma dalībnieki mūsupusē pulcējās jau piektdienas vakarā Rugāju novada lauku tūrisma mitnē "Rūķiši". Viņi slavēja saimnieku Gunti Štālu un pateicībā par laipno uzņemšanu aicināja viņu doties parādes braucienā no Rugājiem uz Balviem.

Atbrauc no Maskavas. Antons ar sievu Natāliju un dēlu Ivanu atklāja, ka Latvijā jau bijuši 2014.gadā: "Kā nokļuvām Latgalē? Navigators vienmēr atved tur, kur vajag," paskaidroja Antons.

Pirmo Jawu saņēmis mantojumā. Motociklists no Lietuvas, kurš sevi pieteica kā moču mīli, "Jawas" salidojumos Latvijā piedalās jau ceturto gadu pēc kārtas. Viņš smēja, ka labāk tikties ar domubiedriem, nekā sestdienas vakaros sēdēt pie TV un dzert alīņu: "Jaunībā man nebija motocikla, kaut gan par to ļoti, ļoti sapņoju. Pirmo Jawiņu saņēmu mantojumā, bet tagad man mājās jau ir astoņi moči. Miļākā ir 1961.gada "Jawa", ar kuru šobrīd arī braucu."

Nav sūrie veči. Viens no salidojuma "Jawa" organizatoriem Raimonds Freimanis uzsvēra, ka no citiem motoklubiem atšķiras ar to, ka pasākumus organizē kopā ar ģimenes locekļiem. "Mēs neesam sūrie veči," piebilda viņš. R.Freimanis slavēja latgaliešus, tostarp "Rūķišu" saimniekus un Balvu novada pašvaldības policiju: "Mēs jutām jūsu atbalstu!"

Uz moča arī sievietes. Tatjana no Rīgas salidojumā piedalījās jau trešo reizi. "Ja pērn braucu ar blakusvāģi, tad šodien ar divriepi," viņa pavēstīja.

Dāma no Somijas. Eila Paronen no Somijas sprieda, ka latgalieši ir ļoti draudzīgi. "Gaidām jūs ciemos Somijā," aicināja Elja.

Moci nopērk pirms pasākuma. Ziemeļlatgales retroralliju organizators Dzintars Dvinskis "Jawu" salidojumā piedalījās pirmo reizi. "Par godu šim pasākumam iegādājos 1971.gada moci un vakar izgāju tehnisko apskati. Būs jauki!" viņš sprieda.

Pirmo reizi izbrauc no dzimtenes. Aleksejs Krezo no Minskas lepojās, ka ar 1974.gada izlaiduma Jawa 360 atbraucis bez jebkādām tehniskām kļūmēm. "Pirmo reizi izbraucu no Baltkrievijas, tāpēc iespaidu ir bezgala daudz. Patīkami pārsteidza tas, ka Latvijā motociklistus respektē pārējie transportlīdzekļu vadītāji. Dod pat ceļu!"

Grupa no Polijas. Polji atzina, ka viņus Latgale pārsteigusi. "Izskatās maz apdzīvota. Būs jāpalīdz uzlabot demogrāfiskā situācija," jokojā Barteks un Voiteks.

Balvenietis Jawu nenopērk. Balvenietis Ainis Kronītis (foto no labās) profesionāli vērtēja spēkratu tehnisko stāvokli. "Nepatīk, ka divcilindru Jawām stiprinājums ir pa vidu. Pagriezīenos nav labi," sprieda viņš. Tāpat Ainis atklāja, ka savulaik nobraucis divas *Jawiņas*. Viņš nepieņēma rīdzinieka Artūra (foto kreisās) piedāvājumu nopirkt moci turpat uz vietas. "Reklamēju, reklamēju, bet nekā," secināja Artūrs.

Apsveicam!

Viens bez otra savu dzīvi nevar iedomāties

15. jūlijā Balvu Romas katoļu baznīcā gredzenus mija un Dieva priekšā viens otram solījās būt kopā gan priekos, gan bēdās balvenieši **MADARA JANSONE** un **KASPARS DOKĀNS**. Jauno pāri dzīvē ievadīja Madaras māsa Janīna Jansone ar draugu Tomu Andersonu.

Balvenieši Madara un Kaspars viens otru pirmoreiz sastapa pirms vairāk nekā sešiem gadiem kādā Balvu zaļumballē. Bija jauks vasaras vakars, pilsētas parkā skanēja laba mūzika, un Kaspars uzaicināja simpātisko meiteni uz deju. "Jau no pirmajiem deju soļiem sapratu, ka mums ar Kasparu būs ejams viens ceļš – viņš būs mans, un es būšu viņa. Un tā tas arī notika," stāsta Madara. Attiecību sākumā abi jaunieši daudz laika veltīja viens otra iepazīšanai, draudzīgām un ilgām sarunām, kā arī romantiskām pastaigām. Maz pamazām draudzība pārauga daudz lielākās un stiprākās jūtās, un 2014. gada 9. aprīlī (Kaspars mammas dzimšanas dienā) viņiem piedzima dēliņš Daniels. "Mūsu lielā mīlestība!" tā par viņu teic vecāki. Neapšaubāmi, arī dēla dzimšana pamudināja Kasparu rīkoties, un pagājušā gada nogalē – Ziemassvētkos – Madara zem eglītes dāvanā atrada mazu kārbīņu ar gredzenu. Tas bija viņas mīlotā vīrieša bildinājums, uz kuru viņa, protams, atbildēja ar pārliecinošu „jā"! Tad tikai atlika gatavoties abu baltajai dienai.

Atceroties savas kāzas, Madara un Kaspars ar sajūsmu teic, - šajā dienā izdevās viss, kas bija plānots, un pat vēl labāk! „Pēc svinīgās laulību ceremonijas devāmies uz Stāmerienas pili, kur mūs un viesus ar jautrām dejām, skaļiem smiekliem, novēlējumiem sagaidīja kāzu organizatore Anita Strapcāne. Izbaudījām romantisku braucienu zirga pajūgā un tad devāmies uz svinību norises vietu Balvos, kur mūs un ciemiņus priecēja grupa "Tranzīts". Atceroties tās dienas skaistos mirkļus, jāsecina, ka viss bija perfekti. Un visapkārt tik daudz floristes Dainas Mednieces sarūpēto ziedu dažādās variācijās un izpausmēs. Jūtāmies kā paradīzē," apliecina jaunā sieva un vīrs.

Pēc kāzām jaunlaulātie atgriezās savās mājās Ādažos, kur abi dzīvo, strādā un audzina dēliņu Danielu. Madara teic, ka pēc kāzām nekas īpaši nav mainījies, ja neskaita visiem vienādo uzvārdu un īpašo ģimenes sajūtu. "Domāju, ka 6,5 gadi ir pietiekami ilgs laiks, lai iepazītu viens otru, pieņemtu sliktās īpašības un priecātos par labajām. Un, jā – mēs ar Kasparu nevaram iedomāties savu dzīvi vienam bez otra un mūsu mazā Daņuka! Viņš ir mūsu dzīve," teic Madara.

Iveiciens augusta jubilatāriem cienījamā vecumā!

103 GADOS
Baltinavas novadā
Valentīna Ločmele

96 GADOS
Baltinavas novadā
Mateušs Gabrāns

95 GADOS
Bērzpils pagastā
Pēteris Pokrotņieks

94 GADOS
Baltinavas novadā
Ilze Gabrāne

92 GADOS
Baltinavas novadā
Sofija Gabranova
Šķilbēnu pagastā
Helēna Kuļša
Balvu pilsētā
Valentīna Zača

91 GADĀ
Bērzpils pagastā
Anna Kalve
Medņevas pagastā
Anele Čugure
Balvu pilsētā
Anastasija Laicāne
Pansionātā
Alīde Grosa

90 GADOS
Susāju pagastā
Lucija Logina

Viļakas pilsētā
Leontīna Maksimova

89 GADOS

Balvu pagastā
Adele Eidaka
Bērzkalknes pagastā
Tatjana Fedotova
Medņevas pagastā
Anna Čukule
Balvu pilsētā
Anastasija Sprudzāne

88 GADOS

Kubulu pagastā
Sofija Keiša
Susāju pagastā
Antoņina Kokoreviča
Šķilbēnu pagastā
Jāzeps Pužulis
Pansionātā
Adele Žirnija

87 GADOS

Baltinavas novadā
Anna Ločmele
Kubulu pagastā
Lūcija Tušinska
Žiguru pagastā
Leokādija Jeromanova
Balvu pilsētā
Iraida Filjipova

86 GADOS

Tilžas pagastā
Kārlis Miza
Virģinija Pičukāne

Vecumu pagastā

Evgenija Borisova
Balvu pilsētā
Ņina Ločmele
Ļubova Dubova
Klāra Žuka

85 GADOS

Briežuciema pagastā
Stefānija Ločmele
Šķilbēnu pagastā
Stefānija Slišāne
Vecumu pagastā
Lūcija Locāne
Viļakas pilsētā
Jadviga Kokoreviča
Balvu pilsētā
Antoņina Keisele
Veronika Gavrilova

84 GADOS

Balvu pagastā
Zinaida Ļvova
Tilžas pagastā
Leontīna Zelča
Viksnas pagastā
Antoņina Bērziņa
Balvu pilsētā
Aleksandrs Jasinskis
Henriks Ločmelis

83 GADOS

Baltinavas novadā
Domeniks Keišs
Balvu pagastā
Veronika Pokšane
Medņevas pagastā

Helēna Supe

Šķilbēnu pagastā
Klementina Krakope
Tilžas pagastā
Aldonija Jansone
Pansionātā
Ingrīda Ruciņa-Vējiņa
Zigfrīda Sprudzāne
Balvu pilsētā
Jevdokija Jeromanova

82 GADOS

Balvu pagastā
Zanda Oplucāne
Bērzpils pagastā
Aina Baranovska
Viksnas pagastā
Genovefa Grigoroviča
Žiguru pagastā
Viktors Ignatjevs
Irēna Putnāne
Balvu pilsētā
Zinaida Laminska
Jeļena Lapsa
Broņislava Niedra

81 GADĀ

Baltinavas novadā
Juris Ločmelis
Briežuciema pagastā
Marija Sutugova
Kubulu pagastā
Leontīna Keiša
Tilžas pagastā
Nellija Zelča
Vecumu pagastā
Marija Svātiņa

Balvu pilsētā
Velta Barinska
Ņina Kuzņecova
Valentīna Amantova

80 GADOS

Baltinavas novadā
Antoņina Gabrāne
Bērzpils pagastā
Leone Bērziša
Medņevas pagastā
Jevgenija Aleksāne
Tilžas pagastā
Anna Boldāne
Vecumu pagastā
Jānis Svātiņš
Balvu pilsētā
Vera Jakovļeva
Marija Andrejeva
Pansionātā
Tekla Guzikovska
Aleksandrs Aborinskis

Gadījumā, ja nevēlaties tikt publicēts cienījamā vecuma jubilatāru sarakstā, lūdzam iepriekš informēt pa tālruni 6 45 22126.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Viss nāk un aiziet

Balvu mēra dzimtas mājvieta

Balvu pilsētas mērs Kārlis Lācis (mēra amatā no 1934.gada 1.jūnija līdz 1940.gada 25.jūlijam) bija dzimis Lubānas pagastā, bet vecāki pārcēlās uz Latgali, kur nopirka mājas Rugāju pusē. Studējis Pēterburgā jurisprudenci, viņš nodarbojās ne tikai ar advokatūras jautājumiem, bet bija arī Balvu pilsētas mērs.

Izrādot Avotiņu mājas apkārtni, kur kādreiz atradās arī Upmalas pamatskola, tagadējā mājas saimniece MIRDZA EGLĪTE saka: "Nu jau es varu stāstīt kā Jaunsudrabiņš! Tur dzīvoja Sprīņģi, Politeri, Gailiši. Tur Freimane Anna un Alvine. Tur bija Nicmaņi, aiz meža Silavi. Visapkārt bija saimniecības. Lūk, tur, kur tas krūmu puduris, atradās kādreizējā Latvijas brīvvalsts Balvu pilsētas mēra Kārļa Lāča mājas. Lāča dārzu Balvos taču zināt! Lāčiem bija liela māja, liela kūts. Nu viss ir izputējis. Pēc kara tur dzīvoja Gutāni, viņi aizgāja uz Lubāna pusi. Kad brauca uz dzimto pusi, Lāča meita palika pie mums nakšņot. Vai Lāču mājvietā saglabāties vēl kāds akmens vai koks, nezinu, ceļa uz māju nav. Arī mēs neriskējam doties uz māju pudurī pāri pielijušajam tīrumam, kur lauka vidū redzams vien krūmu puduris un dzīvo divas dzērves."

(Foto un fakti no Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes)

Gluži kā kalnu ceļš - šaurs

Par Eiropas Savienības fondu piešķirto naudu lauku ceļiem Rugāju novada pašvaldībā plāno pārbūvēt ceļu "Eglūsala- Žeivinieki (0,000- 5,705 km)". "Ceļš ir šaurs, līdz ar to pretimbraucošiem transporta līdzekļiem grūti izmainīties, īpaši jau ziemā," stāsta pašvaldības speciālisti, kā arī novada iedzīvotāji, kuri dzīvo ceļa tuvumā un izmanto to gan uzņēmējdarbības, gan personīgām vajadzībām. Iedzīvotāji par ceļu zina teikt, ka „pavasara atkušņos un rudens lietavās tas kļūst līdzīgs arumiem - galvenokārt no Rugāju puses, kur ceļš lokās cauri krūmiem un kokiem, neliecinot, ka tuvumā ir apdzīvotas vietas." Tādēļ bieži vien šeit ceļu šķērso meža cūkas, kāds alnis. Tomēr ceļš ir „apdzīvots” ne tikai tāpēc, ka ceļa abās pusēs atrodas zemnieku pļavas un sējumi. Te atrodas arī mājas, kuru vēsture iesniedzas pagājušajā un aizpagājušajā gadu simtenī. Te dzīvo cilvēki!

Atliek tikai ļoti vēlēties

Uzpasē kumeliņu.

Lucija Skaidrīte Dobrovoļska uzpasē kaimiņu kumeliņu, kamēr kaimiņiene ciemojas pie meitas Norvēģijā. "Gan iedodu padzerties, gan ābolu spaini aiznesu," viņa saka.

Izmēza kaudzi atkritumu

Anengofas ciema "Salmiņu" mājas no Eglūsala- Žeivinieku ceļa atrodas krietnā attālumā - būs kāds kilometrs. Pa gabalu kokos redzams tikai mājas jumts. Piemājas ceļš ir pamitrs, kā jau pēc lietavām, kas mūspusi neatstāj un neatstāj. Praktiski ceļa nav. Arī pietājot pagalmā, neatstāj sajūta, ka brauciens diez vai būs izdevies. Diez vai kāds būs mājās, jo pagalmā parādās baisi liels suns kumeļa augumā. Ieraugot tādu milzeni, gribas ātrāk mukt projām, nevis kāpt ārā no mašīnas. Taču preti iznāk saimniece. "LUCIJA SKAIDRĪTE DOBROVOĻSKA," viņa nosauc savu vārdu. "Šeit dzīvoju es un mana meita ANNA ar vīru IVARU VOITU, bet mans vīrs jau sen guļ kapos," pastāsta sieviete.

Arī viņa atzīst, ka ceļš līdz mājām sliktos laika apstākļos grūti izbraucams, vietām arī pagasta ceļš, bet uz darbu jātiek. Meita strādā uzņēmumā "Balvi - Flora" par lietvedi, bet znots - meža darbos. "Mums līdz kaimiņu mājām vēl jāizvelk atkritumu konteiners, jo atkritumu izvedēji pie mums negrib braukt. Knapī atbrauc līdz kaimiņiem, lai gan par pakalpojumu maksājam. Ar kaimiņiem spriedām, varbūt mums tie atkritumi pašiem jāizvelk līdz šķirošanas vietai," saimniece informē par sadzīves raizēm.

Vai laukos tas vispār vajadzīgs?! "Nu, protams, ka vajag!" Lucija Skaidrīte ir pārliecināta. Viņa turpina: "Kad nopirkām

šo māju, šausmas, kas te bija! Atkritumu čupu čupām - pudeles, plastmasas maisiņi, konservu bundžas, stikla lauskas, vecas mēbeles. Iepriekšējie iemītnieki te bija dzīvojuši "uz zaķa". Viss piecūkots! Mājas te bija senas, bet izskatījās kā rijā - logu rāmji krita laukā no eņģēm, stikli izbiruši. Taču meita teica: "Es gribu savu māju! Lai varu iziet pagalmā pasauļoties. Lai mans ir mans!" Ne velti viņa septiņus gadus Vācijā strādāja, pelnīja naudu mājas remontam."

Jāatzīst, ka mājas remontā ieguldīta gan nauda, gan sirds. Saglabājot seno auru, pārbūves un remontdarbi turpinās. Mājas māte izrāda telpas, arī savu istabiņu. Lucija Skaidrīte draudzējas ar modernajām tehnoloģijām, ka pati saka, viņai "patik paspēlēt arī spēlītes." Taču netiek aizmirstas arī ogas, sēnes. Problēma tikai, ka nav vairs spēka iznest lielāku vākumu no meža vai purva. Lucijai Skaidrītei nepatīk arī, ka ogas lasa ar kombainu, izplēšot saknes. Ne mežsargi, ne dabas draugi, viņasprāt, tagad neskatās - lai katrs dara, kā grib.

Mūža garumā sieviete izaudzinājusi četrus bērnus - trīs meitas un dēlu. Strādājusi dažādus darbus - kolhozā cūkas barotas, govīs slauktas, veikalā par pārdevēju strādāts, kas agrāk bija smags darbs, nevis kā tagad. "Pārdevējai bija produkti jāsafasē, jāpilda sagādnieka pienākumi, iepērkot kartupeļus, metāllūžņus, makulatūru, lupatas," atceras Lucija Skaidrīte.

Uztur dzīvību laukos

Lai māja nesabrūk!

Izbraucot no meža, kas aug abās pusēs ceļam, piekalnītē ieraugām māju. Mūs sagaida jauna sieviete ar diviem maziem puikām - VIJA BERNE -ČAKĀNE. Šis ir Anengofas ciems un "Pumpuru" mājas.

Uz Rugāju novadu Vijas ģimene pārcēlās pirms padesmit gadiem no Preiļu rajona Pelečiem. Vijas tēvam šeit bija dzimtā puse - tur, kur tagad atrodas atpūtas māja "Rūķīši". Pelēčos ģimene dzīvoja dzīvoklī, bet no dzīvokļa tālu bija jāstaigā uz kūti, kur atradās lopī. "Šeit viss pa rokai. Viss tuvu mājai," saka Vija. Viņa dzimusi un uzaugusi Preiļu pusē, bet abi puikas - Raivis un Mairis - jau dzimuši Balvos. Kopā ar meitu, viņas vīru un mazbērniem dzīvo arī Vijas māte. Visi saimnieko savās mājās, Vijas vīrs pelnās, strādājot gadījuma darbus.

Vija par ceļu nesūdzas, jo puiku uz skolu aizved un atved skolēnu busiņš. Ja pašiem rodas vajadzība aizbraukt pie ārsta vai vēl kaut kur, tad jālūdz kaimiņi, jo sava transporta nav. "Agrāk mums bija zirdziņš, bet nobeidzās. Palika tikai zirglietas. Uz Rugājiem braucu ar divriteni," stāsta Vija.

To, ka pašvaldības ceļš ir pašsauris, ievērojusi arī viņa. Ja brauc skolēnu autobuss un pretī nāk kāda cita mašīna, ir grūti izmainīties. Ja list, ceļš ir dubļains, veidojas bedres.

"Pumpuru" saimniece.

Vija Berne-Čakāne ar dēliem Raivi un Mairi. Jautāts, vai gaida septembri, Mairis, kurš mācīsies 4.klasē, purina galvu: nē gan! Palikt skolā uz pulciņu vai sporta nodarbībām viņam nesanāk, jo jābrauc mājās. Ja kavēsies skolā, mājās būs jānāk kājām 7 kilometri. Turklāt pāri ceļam mēdz staigāt meža dzīvnieki, nepiesieti apkārt skraida arī suņi.

Krūmu puduris. No Balvu mēra Kārļa Lāča dzimtas mājām palicis tikai krūmu puduris, uz kuru nav pat ceļa.

Re, kā!

Sīkais, netaisies pa kājām!

Mājas sargi. Apolons un Argo ir draudzīgi, tikai reizēm izmēģina spēkus - kurš kuru!

Ienācēju "Salmiņu" mājas pagalmā sagaida melns, liels vācu dogs, kura draudīgais izskats var nobiedēt jebkuru. Taču saimniece aicināja nebaidīties un pastāstīja, ka melnais milzenis ir miermīlīgs suns, kurš nevienu neaiztiek. "Viņš ir tik mīlīgs, ka atnāk un apsēžas klēpī," L.S. Dobrovoļska stāstīja par ģimenes mīluli, kuru iegādājusies meita. Dogam dots arī viņa izskatam atbilstošs vārds - Apolons! Tiešām, skaistulis. Kā sengrieķu dievs. Turklāt iespaidīgs! Apolons draudzīgi sadzīvo arī ar otru ģimenes suni - laiku Argo. Draudzīgās pagalma ciņās uzvar gan viens, gan otrs. Argo ir medību suns, jo saimnieks Ivars ir mednieks. Viņš arī tiek skolots medību zinībās. "Argo bija aizvests uz Salnavu, kur aplokā trenējās meža cūku medībās. Dabūja traumu, bet nepadevās," zināja teikt mājas māte.

un bīstams

Vēstures lappuses pārcilājot

Pajautāriet Mirdzai!

Kad sarunājos ar Viņu no "Pumpuru" mājām, jaunajai sievietei jautāju: "Kurās mājās garābraucot vēl iegriezies, lai uzzinātu ko interesantu?" Viņa, ilgi nedomādama, teica: "Iebrauciet pie Mirdzas! Tur, kur netālu no ceļa tas lielais šķūnis. Viņa ir bijusi skolotāja. Arī viņu mājās kādreiz it kā bijusi skola. Viņa zinās!" Tā arī darām. Iepazīstoties atklājās, ka Mirdza nav Avotiņa, kā viņu apkārtējie dēvē, bet Eglīte. Avotiņš bijis viņas vectēvs Jānis un tēvs Bertolds, bet Mirdza apprecējusies un kļuvusi Eglīte. Viņai ir divi pieauguši dēli, un tagad viņa ir jau pelnītā atpūtā. Mirdza stāsta: "Šis ir manas senču mājas. Šis mājas cēla mana vecmāte Avotiņa Minna un vectēvs Jānis Avotiņš. Šķūņa pamatos akmeni ir iegravēts 1936.gads. Viņi bija ienācēji no Madonas puses. Lida lūdumus, iekopa zemi. Viņiem bija trīs bērni - Bertolds, Alise un Vilma. Bertolds te palika saimniekot. Viņš bija precējies ar Elzu no Vectilžas, viņi bija mani vecāki. Alise vairāk dzīvoja Jelgavas pusē, Vilma izprecējās tepat netālu. Mūsu mājās atradās Upmalas skola, kurā es sāku mācīties, bet skolu pabeidzu Tikaiņos, uz kuriem to pārcēla. Lūk, tur, kur es tagad guļu, atradās skolotāju istaba, bet lielajā telpā, kur tagad mums atrodas saimniecības mantu noliktava, bija mācību telpa. Četras klases un viens skolotājs."

Atmiņā Mirdzai arī kara laiks, kad ģimene bija spiesta atstāt mājas un doties bēgļu gaitās. Tuvojās fronte, padomju karaspēks nāca iekšā, vācu armija atkāpās, visi kaimiņi devās bēgļu gaitās. Arī Mirdzas mamma ar trim bērniem, Mirdzas vectēvs un vecmamma. Tēvs atradās frontē. Mirdzai tad bija pieci gadi. "Atceros, ka braucām ar zirgiem. Aizbraucām līdz tā sauktajam Gailiškālnam, tur vecmamma izkāpa no pajūga un teica: "Savas mājas es neatstāšu." Un atnāca atpakaļ," atceras Mirdza. Vectēvs palika ar vedeklu un mazbērniem. Maza bērna atmiņās iespiedies tas, kā, braucot garām Rīgai, visa pamale bija gaiša. Pieaugušie runāja, ka bombardē

Pie bijušās skolas. Mirdza Eglīte stāsta, ka viņu mājās kādreiz atradās Upmalas pamatskola. "Šeit bija galvenā ieeja, pa kuru staigāja skolēni, bet vīrs durvīm bija uzraksts - Upmalas pamatskola," viņa norāda uz mājas verandu. Te kādreiz mācījās visi apkārtnes bērni.

Rēzekni. Kurzemē bēgļi vēl palīdzēja vietējiem saimniekiem novākt sienu, līdz uzkāpa uz kuģa. Bēgļu straume Avotiņu ģimeni aiznesa līdz Rostokai Vācijā. Mamma tur strādāja kādā muižā, bet vectēvs pieskatīja bērnus. Taču viņam nebija lemts atgriezties Latvijā. "Vectēvu ķēra trieka, kā pieaugušie tolaik runāja. Viņu apglabāja Rostokas kapos. Vietu it kā atceros, bet vairāk nekad tur neesmu bijusi. Cerams, ka vectēva kaps ir apkopts, jo vācieši jau kopj kapus. Vectēvam pieminēkli uzlikām Garosilu kapos - turpat, kur apglabāta vecmamma. Mēs ar mammu Latvijā atgriezāmies 1945.gada vasarā," atceras

Gatavo malku. Dainis Eglītis ir Mirdzas brālēns, mātes māsas dēls, taču vienādie uzvārdi ir tikai sakritība. Dainis ir izbijis jūrnieks, mehāniķis. Kad Daiņa mājas nodega, radinieki viņu aicināja pie sevis, jo māja liela. Dainis gatavo ziemai malku, ko viņš krauj mazās, konusveida grēdās. "Tā labāk izžūst!" viņš ir pārliecināts.

Mirdza.

Tagad viņa dzimtas mājās dzīvo ik vasaru. Kad vēl strādāja skolā, laiks, ko pavadīja laukos, bija īsāks, bet tagad Mirdza ierodas agrāk pavasarī, lai kopā ar brālēnu (mātes māsas dēlu), kurš te dzīvo pastāvīgi, iestādītu dārzus. Paši arī kopj apkārtni. Palīdz arī Mirdzas dēli. Viņiem šeit ir ne tikai senču dzimtas mājas, bet arī atpūtas vieta pie dabas, iespēja makšķerēt un zvejot Lazdogas ezerā un Aiviekstē. Kā nokļūt laukos, Mirdzai problēmu nav: dēli atved! "Agrāk gan te bija šausmīgs ceļš, bet tagad var izbraukt. Ja ceļu pārbūvēs, būs vēl labāk!" viņa spriež.

Zemniekam svarīga maģistrāle

Sīļu ģimenes "kolhozs"

Eglusalas - Žeivinieku ceļa viņā galā plāvā ieraugām pulka mazu teliņu un divus māju un saimniecības ēku pudurus - vienu tuvāk, otru attālāk no ceļa. Te saimnieko SĪĻI - MODRIS SĪLIS, viņa brālis Kārlis un viņu abu bērni. Ceļš sadala ne vien saimniecības, bet arī ciemus. Ceļa labajā pusē, kur dzīvo Modris, atrodas Krampenes, bet ceļa kreisajā pusē - Žeivinieki, kas droši vien ir svarīgāki, ja ciema vārds dots arī ceļam.

Uz apvaicāšanas par teliņiem, saimnieks Modris enerģiski atbild: "Kaut kas ir jādara. Ja neko nedarīsi, nekā arī nebūsi!". Saimniecība nodarbojas ar piena lopkopību un vieglas dienas neskaita. Pērn situācija piena lopkopībā bija kritiska, cena par litru piena - "galīgi mežā", daudzi lielie piensaimnieki neizturēja. "Mēs, mazie, tomēr izķepurojāmies, ja neskaita savu darbu, par kuru neviens nemaksā," skaidro saimnieks. Šogad situācija piena lopkopībā ir uzlabojusies, piena iepirkuma cena nedaudz augusi. Protams, nauda, ko zemniekam samaksā par litru piena, nepalielinās tik strauji kā sviesta cena veikalā, bet izdzīvot var. Ar piena iepircēju, piensaimnieku kooperatīvo sabiedrību "Linda" no Rugājiem, Modris arī apmierināts, lai gan ir arī citi piena iepircēji. "Par viņiem esmu drošs, ja kurpe spiedīs, varu palūgt, un man bankas kontā kaut kas ierīkos. Ar citiem sarunāt nevar," viņš secina. Saimniecībā tur 11 slaucamās govīs, to skaitu plāno palielināt līdz 14, taču vairāk lopiņiem nav vietas. Mazos tēlus vecāki atdos "audzināšanā" bērniem, kuri arī izveidojuši savas saimniecības. Ierēdņi par šo saimniekošanu joko: "Jums te tāds neliels kolhoziņš!" Jautāts, kāpēc tur slaucamās govīs, nevis gaļas lopus, kas atvieglotu ikdienas soli, saimnieks skaidro, ka tā ātrāk tiek pie naudas, kas saimniecībā nepieciešama ik uz soļa. Līdz ziemai, lūk, jāuzbūvē kūtsmēslu krātuve. Darbs notiek pašu spēkiem, taču saimnieks cer, ka kūts rekonstrukcija atbildīs prasībām. Sliktāk būs tiem, kam krātuves nebūs vispār. "Šī manā mūža ir jau trešā pārbūve, kaut arī nebiju Breša zemnieks," piebilst Modris, kura vecāki savulaik viņam nopirka šīs mājas no kaimiņiem. Ir uzcelts šķūnis, kūts, tagad būvē kūtsmēslu krātuvi. Mājas arī ir senas un prasa remontu.

Protams, arī ceļš saimniecības dzīvē ir svarīga maģistrāle. Pa Eglusalas - Žeivinieku ceļu no saimniecības izved pienu, pa to arī brauc paši, ievēd celtniecības materiālu. Ceļš nepieciešams arī kaimiņiem. Žeivinieku galā tas ir vairāk noslogots, jo šeit dzīvo vairāk cilvēku, atrodas vairāk zemnieku saimniecību, apstrādājamās zemes. Kolhozu laikos arī Eglusalā dzīvoja daudz cilvēku, bija fermas un lauki, bet viss izputēja. Šogad pašvaldība

Runīgs vīrs. "Ošu" saimnieks Modris Sīlis ir runīgs vīrs ar humora izjūtu. Savā mūžā viņš nav ļāvies vieglākas dzīves un peļņas vilinājumam - palicis laukos, labi zinot, ka mazais zemnieks nekad nebūs bagāts, reizēm pārticis, bet paēdis gan. "Mēs jau izkulsimies kaut kā, bet nepatīk, kas notiek pasaulē," tā viņš saka.

ceļu regulāri greiderē, bet remonts tik un tā ir nepieciešams. Modris atceras, ka ceļš bijis gan sliktāks, gan labāks. Pēdējais lielākais ceļa remonts bija kolhozu laikos. Bet interesants! Kad remonts jau bija it kā pabeigts, atveda daudzkausu ekskavatoru un gar ceļa malām salika drenas, novadot tās uz upīti. Grāvjus aizrausa, līdz ar to šim ceļam nav grāvju, neaug arī krūmi. "Kad ceļu apsekoja pārbūvei, es zvanīju Sandrai (novada domes priekšsēdētāja Sandra Kapteine) un teicu, ka tāda lieta ir. Ceru, ka to ņems vērā. Ceļu pārbūvējot, drenāža var noderēt! Šur tur ceļš arī ir likumains. Lūk, tur, kur aug bērzi! Vaina ir tur, ka braucēji griež likumu. Viņi bēg no tiem bērziem, kur mitrums uz ceļa kavējas ilgāk, tā arī ir izveidojies tas likums," ceļa noslēpumus atklāja M.Sīlis.

Saimnieko viena

Pilsēta nogurdina

Pārvietojas ar divriteni. Novada robežās Skaidrīte Sile pārvietojas ar divriteni. "Līdz vecāku mājām septiņi kilometri, tas jau tīrais sports," viņa smeļot nosaka.

Kamēr runājāmies ar Modri, pagalmā ar divriteni ieripina jauna meitene - viena no Modra Sīļa meitām - Skaidrīte. Arī Skaidrīte ir viena no ģimenes "kolhoza" dalībniecēm. Skaidrīte dzīvo Slavītos un saimnieko viena, bet pie tēva brauc gan pēc padoma, gan atbalsta, gan arī vecākiem palīgā. Skaidrīte izmācījies par šuvēju, bet darbs arodā nav diez cik pieprasīts. Ir izmēģinājusi pilsētas dzīvi, bet atzīst, - tā pārāk nogurdina. "Man labāk patīk dzīvot laukos. Turklāt savā pusē," viņa neslēpj. Savā saimniecībā Skaidrīte aprūpē teles, zirgu, citi lopiņi ganās arī vecāku saimniecībā. Tēvs meitai palīdz sagādāt sienu. Modrim ir 8 bērni - 4 dēli un četras meitas. Savu kuplo ģimeni Modris vērtē filozofiski: "Kā mana māte teica: ja ir vairāki bērni, tad dzīve nav tik bēdīga. Ja vienam no bērniem iet slikti, pakrenķējies, bet pārslēdzies uz otru, kuram iet labāk, pāpriecājies. Bet, ja ir viens pats un viņam iet slikti, tad sirdsklapes klāt. Pats esmu no daudz bērnu ģimenes. Zinu, kā tas ir!"

Lappusi sagatavoja I.Zinkovska - foto - A.Kirsanovs

Skolēnu vasaras nometne

Kusties - esi vesels!

No 12. līdz 18. augustam Balvu Valsts ģimnāzijas internātā notika Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komitejas rīkotā bērnu vasaras diennakts nometne "Kusties - esi vesels!". Tajā līdz 18. augustam prasmīgu treneru vadībā ar dažādām fiziskām aktivitātēm, uzlabojot savu veselību, nodarbojās 20 pusaudži vecumā no 12 līdz 15 gadiem.

Nometnes vadītāja Sarmīte Keisele atklāja, ka diennakts nometnes "Kusties - esi vesels!" mērķis bija pusaudžu fiziskās formas uzlabošana speciālistu uzraudzībā un veselīga dzīvesveida popularizēšana: "Nometne notika vasarā, kad bērni var pilnvērtīgi veltīt laiku aktīvam kustībām. Režīmu izveidojām tā, lai visas dienas garumā viņus iesaistītu dažādās aktivitātēs."

Bērni nometnē pavadīja visu diennakti, dienā trenējoties gan Balvu Valsts ģimnāzijas sporta laukumos, gan Balvu pamatskolas sporta zālē, bet nakšņoja BVĢ internātā, kur notika arī teorētiskās nodarbības. Ar viņiem nodarbojās trīs sporta pedagogi - Arnis Voika, Vjačeslavs Gamazins un Imants Kairiņš, kā arī brīvprātīgā no Sarkanā Krusta organizācijas, medmāsa Ilze Kozlovska, kura uzraudzīja dalībnieku veselības stāvokli un vadīja pirmās medicīniskās palīdzības nodarbības. Darbā ar bērniem iesaistījās arī S. Keisele. Viņa ir pārliecināta, ka Balvu Valsts ģimnāzijā radīta ideāla bāze šādu nometņu rīkošanai: "Bērni dzīvoja renovētā internātā ar konferenču zāli, kurā notika teorētiskās nodarbības. Internātā bija arī virtuvīte un atpūtas telpa ar televizoru. Pie skolas ir volejbola laukums, trenāžieri, vingrošanas stieņi, futbola laukums ar mākslīgu un dabīgo segumu. Ir sporta zāle, arī baseins." Četras reizes dienā nometnes dalībniekus ēdināja individuālā uzņēmuma "Valdogs" pavāres, bet vēlāk vakarā puīši varēja uzskatīt arī tā saucamās "naksniņas" turpat internāta telpās.

Skolēniem bija iespēja piedalīties ne tikai sportiskās, bet arī radošās nodarbībās, uzspēlēt galda spēles un pat trenēt redzes atmiņu. Vienā no nometnes dienām tās dalībnieki devās pārgājienā apkārt Balvu ezeram, kas noslēdzās ar gardu desiņu cepšanu uz ugunsgrābi un peldēšanu ezerā. Tā kā laika apstākļi to atļāva, ūdeni peldvietā pie sporta skolas bērni iemēģināja gandrīz katru dienu. Ceturtdien nometnes dalībnieki uzņēma ciemiņus - ielu vingrotājus no Street Extreme Workout komandas - Sandi Ločmeli un Silvesteru Kozlovski. Viņi ne tikai parādīja, ko prot paši, bet arī ierādīja šī sporta veida elementus pārējiem puīšiem.

Nometnes laikā tās dalībnieki paguva uzspēlēt arī pludmales volejbolu, bet noslēguma dienā, Alūksnes biatlona trasē noskatījušies biatlonistu rīta treniņu, vēlāk iemēģināja roku podniecībā Uģa Pužuļa keramikas darbnīcā.

Visu nedēļu zēni dzīvoja pēc ļoti strikta režīma. Ik dienu pulksten 7.15 viņi piedalījās rīta rosmē, pulksten 8 sēdās pie brokastu galda, bet pēc tam uzskatīja savas istabiņas. Jau pulksten 10 sākās pirmās sporta nodarbības ar basketbola un volejbola elementiem, lai nostiprinātu ķermeņa muskulatūru un fiziskās īpašības. Tālāk skolēnu diena turpinājās ar pusdienām, pēc kurām sekoja klusā stunda un neilgs brīvā laika sprīdis, ko viņi izmantoja atpūtai vai, spēlējot kādu spēli. Savukārt pulksten četros pēcpusdienā nometnes dalībniekiem sākās otrais divu stundu treniņš ar vieglatlētikas, futbola spēles un citu sporta veidu elementiem, kas attīstīja spēku, ātrumu, kustību koordināciju un izturību. Vēlāk, paēduši vakariņas un nedaudz atpūtušies, skolēni piedalījās teorētiskajās un praktiskajās nodarbībās, kurās uzzināja par pirmās palīdzības sniegšanu, veselīgu uzturu, kā arī lietderīgu brīvā laika pavadīšanu. Nometnes dalībnieki piedalījās arī citās aktivitātēs, piemēram, "vakara trasītē", kurā veica dažādus pārbaudījumus, mācoties darboties komandā.

"Katru dienu pirms pusdienām un vakariņām, tiekoties kopīgā "stābiņā", rezumējām paveikto. Skolēni stāstīja par savām sajūtām, kā arī pārrunājām nākamās dienas darbus. Uzskatu, ka nometnes laikā esam labi pastrādājuši," nešaubās S. Keisele.

Balvu Sporta skolas treneris Arnis Voika ceturtdien atzina - lai gan nogurums nedēļas laikā jau bija sakrājies, puīši treniņos strādāja ne sliktāk kā nometnes sākumā: "Pašatdeve bija ļoti laba." A. Voika uzskata, ka šādas nometnes ir noderīgas, jo bērniem mūsdienās nereti pietrūkst tieši fizisku aktivitāšu: "Bērniem ir jākustās. Dienas gaitā nodarbojāties ar dažādām fiziskām aktivitātēm, bet vakaros bija teorētiskā daļa. Piemēram, trešdien noskatījāmies ļoti vērtīgu filmu par futbolu."

Nometnes dalībnieks, 14-gadīgais Balvu Valsts ģimnāzijas audzēknis Andis Šmuškovs ar sportu nodarbojas mērķtiecīgi un ar pilnu atdevi, jo nākotnē vēlas kļūt par basketbolistu kādā profesionāļu komandā. "Gribētos spēlēt tepat Latvijas basketbola līgā," atzina jaunais sportists. Tautā, kādēļ izvēlējies tieši šo sporta spēli, nevis futbolu vai volejbolu, puisis apgalvoja, ka basketbols iepatikās jau pirmajā treniņā: "Tā man ir kā sirdslieta! Pricējās, ka mums ir basketbola

Foto - no personīgā arhīva

Rīta treniņš. Katru dienu bērni piedalījās nodarbībās un brīvā laika aktivitātēs ar dažādu sporta veidu elementiem - volejbolu, basketbolu, futbolu, vieglatlētiķi, tūrismu un peldēšanu. Viņi apguva arī teorētiskās zināšanas par pirmo palīdzību, veselīgu uzturu, brīvā laika plānošanu un sporta vēsturi.

komanda, kurā varu spēlēt." Puisis uzskata, ka viņam ir paveicies arī ar skolotāju: "Arnis Voika ir ļoti labs treneris." Pusaudzis ievērojis, ka nometne viņam gājusi labumā: "Jūtu uzlabojumus savā fiziskajā sagatavotībā. Lai gan no rīta pamostoties sāp kājas, rīta rosme un auksta duša pamodina." Andis neslēpa, ka pirmajās dienās būt ierindā jau septiņos no rīta bija grūti, bet drīz vien viņš pierada pie tāda režīma. Toties miegs naktī nāca gluži labi, jo nogurums dienas beigās bija liels. Arī sadzīves apstākļi puisim patika.

Viņa biedram 14 - gadīgajam Robertam Ķirsonam no Balviem šī nebija pirmā sporta nometne mūžā, jo Roberts mācās sporta skolā un spēlē basketbola komandā. Puisis ir ne tikai labs sportists, bet arī mūziķis, jo sesto gadu apgūst trompetes spēli Balvu Mūzikas skolā. Nometnē "Kusties - esi vesels!" Robertam patika daudzveidīgās aktivitātes: "Treniņi bija interesanti, pēc tam notika dažādas nodarbības, varēja uzspēlēt arī galda spēles. Tāpat noskatījāmies interesantu filmu "Vārti" par futbolistu, kurš bērībā ar draugiem dzenāja bumbu pagalmā, bet vēlāk kļuva par profesionālu futbolistu."

Iegūst naudas balvu konkursā

Nopelnīt var arī lasot

Vienu no naudas balvām grāmatu apgāda "Zvaigzne ABC" rīkotajā jauno lasītāju konkursā "Lasišanas stafete 2017" izcīnījis balvenietis ROBERTS IVDRIS, kurš no 8. maija līdz 16. jūlijam izlasīja 22 grāmatas. Lasišanas stafetes dalībnieku uzdevums bija ne tikai izlasīt piedāvātos literāros darbus, bet arī uzrakstīt katram no tiem īsu recenziju, klāt pievienojot zīmējumu.

Lasišanas stafete notika trīs vecuma grupās un katrā no tām apbalvoja 10 dalībniekus. Pieci labākie no katras grupas saņēma naudas balvu 100 eiro apmērā un nākamie pieci - balvu 50 eiro apmērā.

Viens Lasišanas stafetes dalībnieks katrā grupā, kurš iekļuva pirmajā piecniekā un saņēma visaugstāko žūrijas novērtējumu, papildus 100 eiro balvai saņēma arī "Tallink" ceļojuma dāvanu karti - jūras ceļojumu maršrutā Rīga - Stokholma - Rīga ar aizraujošu atpūtas un izklaides programmu uz kuģa.

Lai gan ceļojums šoreiz Robertam gāja secen, viņš ļoti priecājās par iegūtajiem 50 eiro, diplomu, kā arī grāmatu "Kā rakstīt radoši," kuras lapās atvēlēta vieta zēna domu pierakstīšanai. Roberts, kurš septembrī uzsāks mācības Balvu pamatskolas 3. klasē, kopš bērnudārza ir čakls lasītājs. To darīt viņu

mudināja ne vien skolotāji un bibliotekāres, bet arī mamma Iveta Ivdre, kura regulāri iegriežas Balvu Centrālajā bibliotēkā. Viņa atbalsta dēla aizraušanos, jo tā sniedz iespēju paplašināt zināšanas. Grāmatu viņa uzskata par visvērtīgāko informācijas avotu, kas sniedz arī emocionālu baudījumu. "Arī salīdzinot grāmatā rakstīto un to pašu uzņemtu filmā, reti kad grāmata izrādās sliktāka," uzskata Iveta. Viņa priecējās, ka lasīšana atmaksājas arī materiālā ziņā: "Kādreiz bērni vasarā kolhozā ravēja bietes un burkānus, bet tagad var nopelnīt, vienkārši lasot!"

Roberts stāsta, ka par lasīšanas stafeti uzzinājis no Balvu Centrālās bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļas darbinieces, kura ieteikusi viņam piedalīties. Izpētījis ieteikto grāmatu sarakstu, zēns drīz vien aizrāvās ar šo nodarbi. Apgāda "Zvaigzne ABC" Lasišanas stafetes vecuma grupā no 7 līdz 9 gadiem, kurā startēja Roberts, lasāmvielu varēja izvēlēties no 59 grāmatu saraksta. Aizvēris katras grāmatas pēdējo lappusi, zēns īpašā žurnālā uzrakstīja īsu kopsavilkumu par izlasīto un gūtajām atziņām, kā arī uzzīmēja nelielu ilustrāciju.

Lai gan viss izlasītais bija interesants, visvairāk Robertam patika stāsts par Džeronīmo Stiltonu "Gadsimta neprātīgais maratons". "Šī ir viena no labākajām grāmatām,

Foto - E.Gabranovs

Balvā 50 eiro, grāmata un diploms. Roberts vēl nav izlēmis, ko iegādāsies par nopelnīto naudu, un spriež, ka pagaidām to liks krājāsītē, lai sakrātu kādam lielākam pirkumam. Kāds tas būs - rādīs nākotne.

ko esmu izlasījis. Man ļoti patik Džeronīmo, jo viņš, neskatoties ne uz ko, sāka trenēties gadsimta neprātīgajam maratonam. Maratona laikā ar pelēnu atgādījās visādi notikumi. Piedaloties maratonā, viņš palīdzēja citiem, dzēsa ugunsgrēku un ķēra zagli, palīdzēja mazajam pelēnam atrast savu mammu, kā arī palīdzēja daudziem citiem..." tā savā recenzijā par šo darbu raksta trešklasnieks.

Roberts vasaras brīvlaikā ne tikai lasa, bet daudz laika pavada svaigā gaisā, spēlējoties ar draugiem. Drīz viņš atsāks mācības skolā

un tāpat kā iepriekšējā gadā, turpinās apgūt klavierspēli mūzikas skolā, mācīsies zīmēt mākslas skolā, dejos deju kolektīvā "Balvu Vilciņš", trenēsies peldēšanā un futbolā. Ikdienas aizņemtibā Roberts plāno atvēlēt laiku arī grāmatai, jo, lasīšanas stafetei beidzoties, viņš nav pametis šo nodarbi. Pavisam nesen zēns izbaudījis priecīgas un bēdīgas emocijas, lasot Kārļa Skalbes pasaku "Kaķīša dzirnaviņas". "Man patika, ka kaķītis beigās atguva savas dzirnaviņas," rezumē trešklasnieks.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Pārtikas un veterinārajā dienestā

Ja izskatās slikti – nepērc!

Lai gan vasara bija slapja un vēsa, augustā esam piedzīvojuši arī vairākas karstas dienas, kad temperatūra pārsniedza +30 grādu atzīmi, un tieši šādā laikā nereti notiek saindēšanās ar pārtiku, kas uzglabāta neatbilstošā temperatūras režīmā. Šur un tur Latvijā joprojām konstatē Āfrikas cūku mēra perēkļus, bet kopš jaunā gada mūsu valsts suņu īpašniekiem klāt nācis jauns pienākums - savus četrkājainos mīļulus apzīmēt ar mikročipi, atbilstoši tos reģistrējot. Ar kādām vēl aktualitātēm saskārās Pārtikas un veterinārā dienesta darbinieki šovasar un kādiem darbiem gatavojas rudenī, jautājām Pārtikas un veterinārā dienesta Ziemeļlatgales pārvaldes vadītāji Māritei Ņukša.

Nesen televīzijā daudz runāja par Nīderlandē vīstu olās konstatēto cilvēkam bīstamo vielu fipronilu. Vai jums jāsatraucas par šo faktu?

-Pie mums Latvijā šādi gadījumi nav konstatēti.

Kādi ir aktuālākie darbi PVD šobrīd, vasaras mēnešos?

-Vēl joprojām veterinārās uzraudzības jomā mūsu prioritāte ir Āfrikas, kā arī klasiskā cūku mēru uzraudzība un ierobežošana, biodrošības ievērošanas kontrole cūku novietnēs. Tāpat pavasarī gājputnu migrācijas laikā mūs satrauca arī daudzie putnu gripas uzliesmojumi apkārtējās valstīs. Tāpēc pievēršam uzmanību arī biodrošībai putnu novietnēs, jo rudens mēnešos, sākoties gājputnu migrācijai, šī slimība atkal var par sevi atgādināt. Pārbaudām arī dzīvnieku labturības prasību ievērošanu novietnēs un infekcijas slimību uzraudzību. Sevišķi svarīgi ir sekot tām slimībām, kas kopīgas cilvēkiem un dzīvniekiem. Kaut arī valsts ir brīva no šīs bīstamās slimības, joprojām kontrolējam, kā tiek veikta suņu un kaķu vakcinācija pret trakumsērgu. No gada sākuma, kad suņu īpašniekiem nācis klāt jauns pienākums – suņu apzīmēšana ar mikročipi un reģistrācija, kontrolējam, kā šos noteikumus pilda, gadījumos, ja saņemam iedzīvotāju sūdzības. Pārtikas uzraudzības jomā, kā jau katru gadu vasaras mēnešos, tā ir ātri bojājošos produktu uzraudzība, uzglabāšanas temperatūras režīma kontrole, kā arī augļu un dārzeņu uzraudzība. Kontrolējam, lai pārdevēji nemaldina pircējus ar nepareizu informāciju, lai pareizi norāda augļu un dārzeņu izcelsmi, jo nereti no citām valstīm ievestus augļus, ogas un dārzeņus uzrāda kā mūsu pašu, Latvijā audzētus. Vasarās pārtikas inspektori pievērš lielu uzmanību arī bērnu ēdināšanai nometnēs.

Cik un kādas pārbaudes šovasar notikušas Balvu pusē?

-Vasaras mēnešos bijušā Balvu rajona teritorijā pārtikas uzraudzības jomā veiktas vairāk nekā 100 pārbaudes, tanī skaitā 13 bērnu vasaras nometnēs, septiņas reizes notikusi augļu un dārzeņu kontrole tirdzniecības vietās, tostarp ikmēneša lauku labumu tirdziņos - ne tikai Balvos, bet arī citur. Pārsvārā tie izrādās higiēnas pārkāpumi, gadās arī, ka pavaddokumentos norādīta maldinoša informācija par augļu un dārzeņu izcelsmi. Balvu pusē sastādīti trīs administratīvā pārkāpuma protokoli. Ir arī pieņemti lēmumi par naudas soda uzlikšanu. Jāpiebilst, ka sodi var būt diezgan apjomīgi – līdz 700 eiro. Vairākos gadījumos esam piemērojuši brīdinājumus par piespiedu naudas soda uzlikšanu, ja laikus netiks novērsti pārkāpumi un nebūs ievērotas likumdošanā noteiktās prasības. Parasti viss beidzas ar to, ka pēc brīdinājuma saņemšanas jau nākamajā reizē uzņēmums šīs neatbilstības ir novērsis un sods nav jāpiemēro. Veterinārās uzraudzības jomā ir bijuši četri gadījumi, kad pēc brīdinājuma trūkumi nav līdz galam novērsti, un inspektori piemērojuši naudas sodu.

Varbūt varat pastāstīt, ko konstatējāt, pārbaudot iedzīvotāju sūdzību, ka Baltinavas pusē kāds saimnieks nežēlīgi sitot savu govī?

-Saņemot sūdzību, PVD inspektori kopā ar policijas pārstāvjiem devās pārbaudīt šo gadījumu, bet nekādas savainojumu pazīmes gotiņai nekonstatēja. Iespējams, saimnieks bija sitis savu govī, taču ar aci saskatāmu ievainojumu dzīvniekam nebija. Noteikti paturēsim šo saimniecību mūsu redzeslokā un, ja kaut kas līdzīgs atkārtosies, attiecīgi reaģēsim. Negribas ticēt, ka cilvēki būtu ziņojuši bez jebkāda pamata. Govs saimniekam ir jāsaprot, ka viņš nonācis policijas un PVD uzmanības lokā, tādēļ jāpiesargās no šādām darbībām. Par cietsirdīgu izturēšanos pret dzīvniekiem paredzēta ne tikai administratīvā, bet arī

kriminālatbildība, līdz pat reālai brīvības atņemšanai.

Aptuveni cik bieži jāsaskaras ar līdzīgiem gadījumiem?

-Nereti saņemam sūdzības par nežēlīgu izturēšanos pret dzīvniekiem, tomēr bieži to pamatā izrādās kaimiņu attiecību kārtošana, izmantojot valsts iestādes. Lielākajā daļā gadījumu sūdzībās minētie fakti neapstiprinās. Tāpēc ir jābūt atbildīgiem un godīgiem, jo mēs uz šādiem ziņojumiem reaģējam, braucam pārbaudīt, tērējot laiku un līdzekļus. Pārvaldes uzraudzības teritorijā šogad esam saņēmuši 15 sūdzības par dzīvnieku labturības pārkāpumiem, bet Balvu pusē - četras.

Kādi mūsupusē ir izplatītākie pārkāpumi?

-Kas attiecas uz veterināro uzraudzības jomu – tie pārsvārā ir gadījumi, kad pārkāptas dzīvnieku labturības prasības. Mums ziņo, ka dzīvnieki atstāti bez pieskatīšanas, tiek slikti baroti, suņus neved pastaigās, ieslēdz istabā utt. Visus gadījumus pārbaudām. Ir bijuši ziņojumi, ka dzīvnieki nav identificēti, ka suņi nav apzīmēti ar mikročipi un vakcināti. Vienā gadījumā saņēmām lūgumu no policijas Balvos palīdzēt nolasīt mikročipu, lai konstatētu, kam suns pieder, un atgrieztu to īpašniekam. Ar Balvu policiju mums izveidojusies ļoti laba sadarbība - viņi vienmēr nāk mums pretī, mēs iespēju robežās palīdzam viņiem.

Pārtikas uzraudzības jomā izplatītākie ir personāla higiēnas pārkāpumi pārtikas uzņēmumos, darba apģērba nevalkāšana, telpu tīrības pārkāpumi. Dažreiz nav nodrošināta produktu izsekojamība, kā arī pārtikas produktu marķējuma prasību pārkāpšana, derīguma termiņu neievērošana. Sastopamies ar gadījumiem, kad ir neatbilstoši noformēti pavaddokumenti, nav veikti dzeramā ūdens laboratoriskie izmeklējumi.

Vai mūsupusē bijušas sūdzības par nečīpētiem suņiem? Kā un kas veic šādu kontroli?

-Saņemot sūdzības par neapzīmētiem un neregistrētiem suņiem, veicam pārbaudes, kā arī pārbaudām, vai dzīvnieks ir vakcinēts pret trakumsērgu. Ja suns nav čīpēts, dodam saimniekam laiku to nokārtot, kaut gan administratīvais sods par šādiem gadījumiem ir paredzēts. Ja suns nav vakcinēts un nav apzīmēts ar mikročipu, piemērojam administratīvo sodu. Ja suņa vakcinēšanas termiņš ir vienkārši nokāvēts, tiek noteikts neatbilstības novēršanas termiņš, bet, ja vakcinēts nav ilgstoši, sastādām administratīvā pārkāpuma protokolu. Trakumsērga joprojām ir un paliek bīstama slimība gan cilvēkiem, gan dzīvniekiem.

Kāda šobrīd ir situācija ar cūku mēra izplatību?

-Vēl joprojām Balvu pusē konstatē slimas meža cūkas. Ja nometītajai meža cūkai konstatēts Āfrikas cūku mēris, liemeni izņem un ievieto kāda no blakusproduktu speciālajiem konteineriem, kas izvietoti uzraudzības teritorijā. Pēc tam inficētos cūku liemeņus nogādā uz sadedzināšanas iekārtu Daugavpils pusē, lai tos iznīcinātu. Ja saņemam informāciju par atrastām beigtām meža cūkām, PVD inspektori veic paraugu noņemšanu un nosūtīšanu uz laboratoriju pārbaudei uz Āfrikas un klasisko cūku mēri. Beigtās cūkas liemeni iznīcina, aprakot turpat atrašanās vietā, bet par paziņošanu un aprakšanu atradējs saņem 50 eiro. Ja beigto meža cūku aprakt nav iespējams, cūkas ķermeni nogādā uz blakusproduktu konteineru, bet cilvēkam, kurš to atradis, paziņojis un nogādājis izmešanai konteinerā, izmaksā naudas summu 30 eiro apmērā. Tas nepieciešams tādēļ, ka Āfrikas cūku mēra vīruss ir izturīgs arī ārējā vidē, tas saglabājas mēnešiem ilgi gan beigtās meža cūkās, gan dabā. To ķermeni jāsavāc un jānogādā drošā vietā, lai ierobežotu un apturētu slimības izplatību. Pat atrodot pilnībā sadalījušos cūku ķermeņus vai pat tikai kaulus, ir jāziņo, jo tie vēl joprojām spēj inficēt citas meža cūkas.

Kādas lopu vai putnu slimības vēl šovasar ir izplatītas?

-Šovasar, tāpat kā visus pēdējos gadus, ir aktuāls Āfrikas cūku mēris, klasiskais cūku mēris, un kopš šī gada pavasara arī putnu gripa. Lai gan pozitīvi rezultāti klasiskajam cūku mērim pēdējā laikā nav atrasti, arī to paturam mūsu redzeslokā. Latvija un Igaunija bija divas valstis, kur pagājušajā pavasarī nekonstatēja putnu gripas uzliesmojumu gadījumus, bet, sākoties gājputnu migrācijai, ir iespēja, ka slimība varētu uzliesmot. Taču jāatgādina, ka Āfrikas cūku mēris šovasar konstatēts ne tikai mežā, bet arī mājas cūkām - piemājas saimniecībā Aglonas pusē, kā arī "Latgales bekonā", kur bija jāiznīcina vairāk nekā seši tūkstoši mājas cūku. Sākoties sēņu un ogu laikam, tiem, kuri dodas mežā, stingri jāievēro biodrošības pasākumi. Sevišķi tiem ogotājiem un

Foto - no personīgā arhīva

Mārite Ņukša. PVD Ziemeļlatgales pārvaldes vadītāja Mārite Ņukša atgādina, ka cilvēki ar sūdzībām darba laikā var vērsties pa kontaktāruņiem Ziemeļlatgales pārvaldē Rēzeknē: 64622177 vai 64622160, kā arī Balvu filiālē pa tālruņiem 64507138 vai 64507137, bet ārpus noteiktā darba laika var zvanīt pa mobilo tālruni 28381281 un 29325909. Par konstatētajiem pārkāpumiem var ziņot arī, personīgi ierodoties PVD Ziemeļlatgales pārvaldes filiālēs. "Mēs noteikti veiksīm pārbaudes," sola M.Ņukša.

sēņotājiem, kuri savās saimniecībās tur cūkas. Tieši no meža ar apaviem, apģērbiem, nemazgātām rokām, ogu atlikumiem, ar visu, kas ir termiski neapstrādāts, slimību varam inest kūti. Tāpat nedrīkst izbarot svaigu zāli, jāzargājas, lai kūti neiet suņi, kaķi, klaiņojoši vai meža dzīvnieki. Durvim jābūt ciet. Cūkām jādod termiski apstrādāta barība, pašiem jāievēro personīgā higiēna – jāmaina apavi, apģērbs, jāmazgā rokas, jāveic visi pasākumi, kas varētu pasargāt no slimības ievazāšanas.

Pavasari balveniešu ģimene pastāstīja, ka iegādājušies lielveikalā saldētās zivis un izcepuši tās, konstatēja, ka zivis pilnas ar cērmēm. Kā Jūs komentētu šo situāciju?

-Jā, saņēmām informāciju, ka lielveikalā iegādātās saldētās zivis esot kaut kādi "tārpi". Patiešām, noņemot paraugus laboratoriskai izmeklēšanai, zivis konstatēja parazitus. PVD inspektori devās uz lielveikalu, izņēma šo produktu partiju un ziņoja piegādātājiem, uzliekot viņiem par pienākumu visu produkcijas partiju iznīcināt. Atbildīgs šādos gadījumos ir tas, kurš produktu ir izplatījis, kā arī ražotājs. Šajā gadījumā nevainojam izplatītāju, jo ražotājs garantē, ka ir saražojis un izplatījis nekaitīgu produktu. Lai gan šie parazīti cilvēkiem nav kaitīgi, tas ir neestētiski, un cilvēki nevēlas tādus produktus lietot. Turklāt parazītu daudzums šajās zivīs bija diezgan liels, tādēļ visu partiju likām izņemt un iznīcināt.

Kā pircēji var izvairīties no vecas, bojātas pārtikas iegādāšanās? Ko var pārbaudīt paši "uz aci"?

-Galvenais princips ir "Skaties, ko pērc!". Nepērciet produktus, kas vizuāli slikti izskatās! Ja tomēr tā ir gadījies, ziņojiet, mēs nekavējoties reaģēsim. Noņemot produkcijas paraugu un konstatējot, ka tas neatbilst kvalitātes vai nekaitīguma prasībām, atsaucam to no tirdzniecības tīkla. Šim nolūkam pastāv izsekojamības mehānisms. Produktu var izsekot pēc partijas numura, pēc ražošanas datuma vai pēc derīguma termiņa. Informējam izplatītāju, ražotāju, un produktu atsauc no tirdzniecības tīkliem. Taču gribu atgādināt pircējiem - ja redzat, ka produkts izskatās aizdomīgs, nepērciet to, bet norādiet uz to veikala darbiniekiem. Nevis iegādājušies un noturējuši ledusskapī dienu vai divas, nākat sūdzēties! Ja produkts būs atvērts un pirkuma čeka nebūs, būs ļoti grūti kaut ko pierādīt.

Pats pircējs produktu var pārbaudīt vizuāli – pēc izskata, pēc krāsas, smaržas vai konsistences. Ja tas ir saldēts produkts, tas nedrīkst būt vairākas reizes atkausēts. Par to liecina sasalis ūdens iepakojumā. Ja tādu iegādāties, jāreķinās, ka pēc atkausēšanas produkts var būt bojāts.

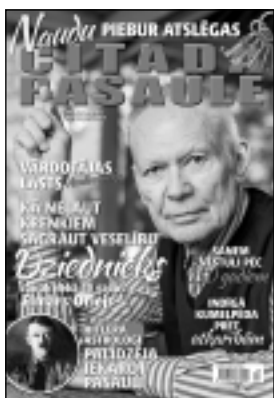
Tuvojas 1. septembris, kad bērni sāks iet skolā. Kā tas ietekmēs PVD darbu?

-Nekādas īpašas izmaiņas, kas attiektos uz skolēnu ēdināšanu, šajā mācību gadā nav paredzētas. Taču PVD darbu mācību gada sākums, protams, ietekmēs – atsāksies skolu virtuvju pārbaudes, pastiprināti kontrolēsim skolēnu ēdināšanu.

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Par ko raksta kaimiņi

Citādā Pasaule

- Krenči un senču kaites var ietekmēt likteni. Saruna ar dziednieku Elmāru Orleju.

- Vai Hitlers ticēja astrologiem. Trešā Reiha nākotne bija ierakstīta zvaigznēs.

- Rikšiem no atkarībām uz veselību. Kumeljpēdas dziedinošais spēks.

- Neptūna pasts. Vēstule, kas ceļo pudelē okeānā, sasniedz adresātu pēc 150 gadiem.

- Sadzīves maģija. Kā trešdienās nesajukt prātā un kāpēc nedrīkst žvazdināt atslēgas.

- Atmaskošana. Jaunās raganas stāsta turpinājums.
- Špicbergenas disks. Citplanētiešu gaisa kuģis vai slepenais ierocis.

Dari Pats

- Ērtu kāpņu teorija. Plati pakāpieni negarantē, ka pakāpnēm būs ērti kāpt. Galvenais ērtuma priekšnosacījums ir attiecība starp diviem lielumiem – pakāpiena augstumu (atstatums starp diviem secīgiem kāpšļiem) un platumu (pēdas novietošanai pieejamais laukums). Franču arhitekts Fransuā Blondels 1675. gadā radīja ērtu kāpņu aprēķina formulu, pieņemot,

ka spēka patēriņš kājas celšanai uz augšu ir divreiz lielāks nekā pārvešanai plaknē uz priekšu...

- Tradicionālas koka kāpnes. Kāpnes ar iefrēzējumiem patiesībā nav tik sarežģīts process, kā sākotnēji varētu šķist, un daudziem mājas amatniekiem tas varētu būt pa spēkam. To izskats atstās ļoti profesionālu un paliekošu iespaidu, turklāt kāpnes arī labi kalpos. Tomēr svarīgākais šajā procesā ir drošība, kāpjot augšā un lejā, tāpēc estētika un aizspriedumi jānovirza otrajā plānā... Izsmeltošs, detalizēti ilustrēts kāpņu būves paraugs no A līdz Z vecā lauku mājā Bauskas pusē.

- Pakāpieni dārzā/pagalmā. Kāpnes, kuras iztur vasaras izklaides, rudens lietavas, ziemas salu un pavasara plūdus...

- Viegli klājams jumts. Kopš 20. gadsimta 90. gadiem bitumena šindeļi kļuvuši, iespējams, par populārāko izvēli privātmāju jumtiem. Materiāls gandrīz ideāli atbilst teicienam: laba kvalitāte par saprātīgu cenu! Bitumena šindeļu jumti labi izskatās ainavā, jo attālināti kopā tradicionālo dakstiņu, akmens plātņu jumtu grafisko rakstu. Tas ir salīdzinoši viegls jumta segums, tāpēc piemērots vecām ēkām, kam ir problēmas ar pamatu, sienu nestspēju. Jaunām ēkām šo segumu izvēlas gan tāpēc, ka tas ir salīdzinoši lēts, gan arī tāpēc, ka neprasa sarežģītu, augstas precizitātes latojuma izveidi. Apakšklāja izveide ir vienkārša, un segumu var uzklāt arī amatieris, ja vien ir pacietība papētīt dažus mācību video un instrukcijas. Klāšanai nevajag sarežģītus darbarikus... Dari Pats piemērā: jumta seguma nomaīņa nelielai vasarnīcai.

- Citādi: grīda uz sienas. Būvmateriālus un apdares materiālus parasti izmanto atbilstoši ražotāja iecerei, bet tas nenozīmē, ka tos nevar arī izmantot citādi!

- Tests: ēveles ar akumulatoru. Elektriskā ēvele nav domāta smalkiem galdniecības darbiem, jo nespēj sacensties precizitātē un ēvelējuma kvalitātē ar tradicionālo rokas ēveli, taču šis darbarīks ir iekarojis savu vietu rupjos namdara darbos būvlaukumā, kur precizitāte uz milimetru nav noteicošs faktors.

- Noma = spēks! Kad jārok daudz, pat mazākais ekskavators no nomas ļaus aiztaupīt daudzas darba stundas un sāpošu muguru. Lai vadītu miniekskavatoru, nav nepieciešamas nekādas tiesības, bet vadības iemaņas var apgūt stundas laikā. Tehnika ir vienkārša, izturīga un spēcīga! Miniekskavatora noma maksā svārstās no 60 līdz 100 EUR/dienā atkarībā no tehnikas jaudas.

Vēriģā acs

Atrodot foto 10 atšķirības, Jums ir iespēja iegūt balvu. Atbildes gaidām līdz 15. augustam.

8. kārtā

Iepriekšējai kārtai iesūtītas 28 pareizas atbildes. Konkursa "Vēriģā acs" 7.kārtā veiksmē uzsmaidīja **PĒTERIM LEIŠAVNIEKAM** no Kubuliem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Palauzi galvu

Piedāvājam pašlaik Eiropā populārāko *galvas laušanas* miklu, kuru atrisinot, iespējams jūs saņemsiet pārsteiguma balvu. Tukšajos laukumos ielieciet ciparus tā, lai katrā mazajā kvadrātā un visos kopā horizontālajās un vertikālajās rindās nebūtu divu vienādu ciparu. Atbildes gaidām līdz 15. augustam.

8. kārtā

	7	1	6					2
	2	3	5					
5				2				9
	3	6	2	8	5	1		
		2	9		6	3		
		5	1	3	4	7	2	
1				5				3
					9	8	6	
3					7	2	5	

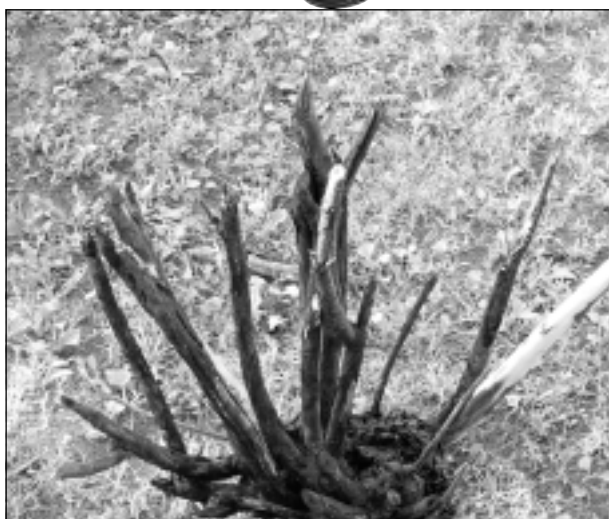
Pareizas atbildes iesūtīja: V.Mancevičs, St.Lazdiņš, J.Voicišs, A.Ančs, A.Ruduks, V.Gavrjušenkova, D.Svarinskis, M.Pretice, L.Kivkucāne, S.Sirmā, A.Kikuste, I.Dzergača, Z.Pulča, J.Pošeika, A.Lukumietis (Balvi), Z.Ziemele (Naudaskalns), E.Pērkone, V.Šadurska, L.B. (Rugāju novads), A.Siliņa, B.Ķise, A.Mičule, A.Slišāns (Tilža), V.Krēmere (Susāju pagasts), A.Circene (Baltinava), M.Bleive (Viksnas pagasts), D.Zelča (Krišjāņu pagasts), V.Ločmele (Lazdukalns), I.Homko (Medņeva), I.Supe (Cērpene), E.Ločmele, M.Logina (Šķilbēnu pagasts), M.Keiša (Upīte).

7. kārtas uzvarētāja ir **LIDIJA KIVKUCĀNE** no Balviem. Pēc balvas griezties redakcijā.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Kas tas? Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Atradums. Iesūtīja Leontīne Dukaļska no Balviem.

Par augusta labākās fotogrāfijas autori atzīta **LEONTĪNA DUKAĻSKA** no Balviem ar fotogrāfiju "Kas nogalināja kļavu?", kas publicēta 15.augustā. Pēc balvas griezties redakcijā.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Pērk

Z.s "Strautiņi"
iepērk **mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

IEPĒRK MAJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparrade.lv

SIA "Lauku Miesnieks"
iepērk **mājlopus.**
Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 20207132.

SIA "Cēsu gaļas kombināts"
par labām cenām iepērk
jaunlopus un liellopus.
Samaksa pēc vienošanās.
Tālr. 26185703, 25573447.

SIA "LATVIJAS GAĻA" iepērk
**liellopus, jaunlopus, aitas,
zirgus.** Samaksa tūlītēja.
Svāri. Tālr. 28761515.

Pērk īpašumus, cirsma.
Tālr. 26489727.

Pērk meža īpašumus ar zemi un
cirsma.
Tālr. 29433000.

**Pērk meža īpašumus. Īpaša cena
mežiem Balvu, Rugāju,
Baltinavas un Viļakas novados.**
Tālr. 26421728.

SIA "Vitai" pērk un izved malku
Kubulos. Apmaksa tūlītēja.
Tālr. 26703637.

Pērk 2-istabu dzīvokli Balvos.
Tālr. 20443095.

Iepērk šķeldojamo materiālu.
Tālr. 29199067.

Pērk vecu motociklu JAWA, EMKA,
DNEPR, URAL, IŽ, BMW, to
rezerves daļas un dokumentus.
Tālr. 27802708.

Kur mācīties?

Esi vecumā no 17 līdz 29 gadiem un vēlies isā laikā, izmantojot jaunākās tehnoloģijas apgūt darba tirgū pieprasītu profesiju? Nāc uz Smiltenes tehnikumu! JG programmas ietvaros jauniešiem ar vidējo izglītību, mācoties pusotru gadu, piedāvājam profesionālās kvalifikācijas:

- VETERINĀRĀRSTA ASISTENTS • HIDROBŪVJU BŪVTEHNIĶIS
- CELTNECĪBAS UN CEĻU BŪVES MAŠĪNU MEHĀNIĶIS
- GRĀMATVEDIS.

Jaunieši ar pamatizglītību (mācību ilgums – gads) vēl var pieteikties mācībām specialitātēs:

- PAVĀRS • KONDITORS

Dienesta viesnīca – bez maksas, stipendija – līdz 115 eiro mēnesī.

Plašāka informācija par citām JG programmas priekšrocībām un jauno audzēkņu uzņemšanu: www.smiltenestehnikums.lv

PROFESIONĀLĀS (IZGLĪTĪBAS) KOMPETENCES CENTRS
SMILTENES TEHNIKUMS

Kontaktinformācija: 64707654;
26160229; 26112312.

Piedāvā darbu

Meklē CELTNEKUS.
Tālr. 25696621.

Pārdod

Pārdod māju Balvu novada
Bērzkalnē. Tālr. 26420378.

Pārdod māju Balvos pēc kapitālā
remonta ar labām saimniecības
ēkām. Tālr. 29156948.

Pārdod skaldītu malku ar piegādi
4,5m³ - EUR 120. Tālr. 29418841.

Pārdod metāla jumtus un
notek sistēmas no ražotāja. Cena no
EUR 4,50/m². Tālr. 28382940.

Pārdod Audi 80 B3 lietos diskus R14
labā kārtībā. Tālr. 26263189.

Pārdod Audi 80, 1988.g., 1.6,
benzīns, jauna TA, EUR 550.
Tālr. 27270166.

Pārdod motorzāģi Jonsored 54,
EUR 90. Tālr. 26409634.

Pārdod sivēnus. Tālr. 29341738.

Pārdod sivēnus. Tālr. 26152888.

Pārdod sivēnus. Tālr. 29365352.

Bioloģiskā saimniecība pārdod
sivēnus. Tālr. 26329184.

Pārdod kucēnus, EUR 5.
Tālr. 29155583.

Dažādi

Maina labiekārtotu lauku viensētu
pret 2-istabu dzīvokli ar ērtībām.
Tālr. 29159562.

Plauj zāli. Tālr. 29165808.

Apsardzes kursi - neklātienes.
Tālr. 26336910.

Iekļājam bitumena ruļļu materiālu
jumtu segumus. Tālr. 20111116.

Piegādā smilti, granti, šķembas.
Iemontē ūdensvadus, kanalizāciju,
bioloģisko attīrīšanu. Remontē
piebraucamos ceļņus.
Tālr. 29105572.

Dāvina

Labam cilvēkam dāvina bišu spietu.
Tālr. 26290477.

Paziņojums

KUPRAVAS SPORTA ZĀLĒ
pazudušas HANTELES un STIEŅI.

Atradējam garantēta
EUR 500 atlīdzība.

Tālr. 27033870.

Apsveikumi

*Gadu skaitlim šai brīdī nav nozīmes,
Visa pamatā cilvēka sirds.
Viss maigums, ko mīlot Tu sniezi mums,
Tavu tuvāko acīs mirdz.
Dāsnums šīs mūžam lai neizzūd,
Čaklās rokas lai nepieķūst!
Un tā - pat līdz simtam aizdzīvot
Skaistā, svētīgā mūžā Tev būs!*

(M.Dūka)

Mīļi sveicam māmiņu, vecmāmiņu, vecvecmāmiņu, sievu

Valentīnu Ločmeli jubilejā!

Meitas, znoti, mazmeitas, mazmazmeitiņa un vīrs

*Viens mazs prieks, lai Tev būtu katra diena,
Viens skats, viens zieds, viens laimes stūris.
Viens saules stariņš un mazliet debesis
Un lai vārds ik dienas, kas dzīvi dara skaistu.*

Sirsniņi sveicam **Ināru Pugeju** dzimšanas dienā!
Ansamblis "Vakarblāzma"

*Ir Tavi gadi - bērni, darbi, ļaudis,
Kam allaž prieks ir bijis palīdzēt,-
Ar padarītā labestības graudiem
Daudz paliekoša katra sirdī sēt.*

Mīļi sveicam **Ināru Pugeju** skaistajā
dzīves jubilejā! Lai dienu ritumā vienmēr ar
Tevi ir prieks, veselība un Dieva svētība!

Vīrs Gunārs, meita Gunita, dēls Aivars ar ģimeni,
Sarmite, Pēteris

*Lai laimei tici, ko tev draugi vēl,
Lai dzīves dārzā tu vēl ilgi ziedi,
Lai gadu nodzīvoto tev nav žēl,
Bet nākamie lai deg kā krāšņi riet!*

Sirsniņi sveicieni **Valentīnai Kaļānei** skaistajā
jubilejā! Lai vienmēr pilns Tavs dzīvības trauks ar sauli un
mīlestību, veselību, optimismu un izturību.
Ingrīda, Inese, Lidija, Alla, Ronalds, Lonija, Ārija

Nakts

Diena

Nakts

Diena

C 24.08	Skaidrs	+12	Mākoņains	+16
Pk 25.08	Apmācies	+12	Mazmākoņains, neliels lietus	+19

C 24.08	Skaidrs	+12	Mākoņains	+16
Pk 25.08	Apmācies	+12	Mazmākoņains, neliels lietus	+19

Gismeteo.Jaunumi.

Veiksmes prognoze

22.augusts. Tā kā šodien vēl daļēji dzīvojam Saules aptumsuma iespaidā, jaunus darbus neuzsākam. Tāpēc, ka tie var ievilkties kā minimums vēl uz pusgadu. Vai Tev to vajag? Labāk aizej pie friziera. Tavs jaunais imidžs liks pukstēt straujāk daudzām sirdīm. Šī ir arī pēdējā augusta veiksmīgā diena, lai nopirktu savam skolniekam iztrūkstošas preces skolai. Ja kādam uznāk asas sāpes vēderā, nekavējoties pie ārsta. Iespējams, ka šodien dažiem var nākt atvadīties no apendiksa jeb aklās zarnas. Tāpat sargājiet kāju pēdas gan no ievainojumiem, gan noberzumiem.

23.augusts. Sīkumainā trešdiena, kad lielu uzmanību veltīsim detaļām. Tāpēc darba kolektīvos daudziem liksies, ka pie viņa (-as) piekasās bez iemesla un izrāda pārāk lielu perfekcionismu. Pozitīvais moments tomēr būs tas, ka kolēģi un padotie Jūs uzklausi un ņems vērā Jūsu domas. Tikai neiebrauciet otrā grāvī un neklūstiet par diriģentu, kas regulē visu orķestri, kad bez Jūsu ziņas cilvēks nevarēs aiziet pat uz tualeti.

24.augusts. Laba diena svarīgu dokumentu parakstīšanai un noformēšanai, kā arī sēdēšanai pie apaļā galdā un citu konfliktu noregulēšanai. Šodien jāizvairās no negodīgas rīcības un meliem. Tie agri vai vēl izpeldēs virspusē. Tāpat pārskaitiet savas dārglietas un naudiņu, kas noslēpta nebaltām dienām. Iespējams, ka Jūsu vērtīgās mantas der nolikt daudz drošākā vietā.

Šī piektdienā nekas neies pēc plāna. Var gadīties daudzi negaidīti pavērsieni, tāpēc centieties būt elastīgs (-a) un pret sarežģījumiem izturēties filozofiski: Dievs neuzliek mums lielāku krustu kā to, kuru spējam panest. Īpaši piesardzīgām šodien jābūt grūtniecēm. Savukārt pārējiem jāizvairās no alkohola un asu ēdienu lietošanas. Tāpat šodien nav ieteicamas ūdens procedūras un ārstēšanās pie ekstrasesiem.

Pareģe Ilga

* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī vaduguns.lv, tālr. 29365609

Reklāma

AutoFan
atklāšanas pasākums
26.-27. augusts

26. augusts
17:00 - 18:00 Parādes brauciens pa balvu ielām
18:00 - 27.08 13:00 pasākums Naudaskalna lidlaukā

27. augusts
07:00 - 10:00 Rīta kafija
10:00 - 13:00 Dažādas aktivitātes Naudaskalna lidlaukā

15:00 - 17:00 pulcēšanās
Balvu kultūras un atpūtas centra
laukumā

Būs pieejamas teltis vietās (teltis jāņem pašiem līdzi)
Uz vietas darbosies bufete, bērni varēs izpriecāties uz piepūšamajām atrakcijām

Ieejas maksa

Bērniem līdz 7 gadiem bez maksas
Iepriekšpārdošanā soferim ar automašīnu 5 EUR, pasažieriem 3,50 EUR
Pasākuma dienā soferim ar automašīnu 7 EUR, pasažieriem 5 EUR

Bilietes var iegādāties www.bilietesparadze.lv ar Partiju.lv, vai Balvos, iepriekš sadzīvoties 23015591
Pretēkšanās pa tālruni 29415591 vai info@autofan.lv

Pasākuma plāns un nolikums ir pieejams Facebook AutoFan grupā un www.balvi.lv

